

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Jennie Vestergård

NEDERLÄNDERNAS LANDSPROFIL

En guide för företagets internationaliseringsprocess

Företagsekonomi och turism

2012

FÖRORD

Det här lärdomsprovet har skrivits vid Vasa Yrkeshögskola inom utbildningsprogrammet företagsekonomi med inriktningsalternativet internationell handel. Arbetet påbörjades hösten 2010 och avslutades hösten 2012. Helena Blomquist har fungerat som handledare. Jag vill tacka henne, alla företagare jag varit i kontakt med samt mina vänner och min familj för den hjälp, engagemang och stöd jag fått under arbetets gång.

Vasa den 4 november 2012

Jennie Vestergård

VASA YRKESHÖGSKOLA

Utbildningsprogrammet för företagsekonomi

Inriktningsalternativ internationell handel

ABSTRAKT

Författare	Jennie Vestergård
Lärdomsprovets titel	Nederländernas landsprofil
År	2012
Språk	svenska
Sidantal	80 + 1 bilaga
Handledare	Helena Blomquist

Syftet med det här lärdomsprovet är att sammanställa en landsprofil om Nederländerna. Arbetet skall också fungera som en guide för företag som planerar att expandera sin verksamhet till den nederländska marknaden.

Lärdomsprovets första del består mestadels av teori och fakta. I den empiriska delen har en undersökning gjorts bland fem små- och mellanstora företag, som är i olika skeden av sin internationalisering. Målet var att ta reda om det finns behov av en internationaliseringsguide inför en påbörjad exportprocess till Nederländerna.

I teoridelen beskrivs grundläggande fakta om Nederländerna såsom historia, kultur, ekonomi, politik, infrastruktur, handel, arbetsmarknad och lagstiftning. All teori är hämtad från Internet, eftersom därifrån fås den mest aktuella informationen. Det resultat som fås utav svaren från enbart fem företag kan inte anses som allmängiltigt, men kan ses som riktgivande.

Undersökningen påvisar att de företag som är i planeringsskedet av påbörjad export tar till en högre grad till sig av information som kan fås utav en landsprofil om Nederländerna, än de företag som redan exporterar dit.

Ämnesord Nederländerna, internationell handel, företagets internationalisering, export, import

VAASA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

The educational program of Business economics

International Business

ABSTRACT

Author	Jennie Vestergård
Topic	Country Profile of the Netherlands
Year	2012
Language	Swedish
Number of pages	80 + 1 appendix
Supervisor	Helena Blomquist

The purpose of this thesis is to compile a country profile of the Netherlands. The work could also be seen as a guide for companies that are planning to expand their business to the market of the Netherlands.

The first part of the thesis includes mostly theory and facts. In the empirical part of the work a survey has been done among five small and middle-sized companies in Ostrobothnia, all in different stages of their internationalization. The aim was to find out whether there is need of a guide about the Netherlands before the export process starts.

The theory part includes the basic facts about the Netherlands, like history, culture, economy, politics, infrastructure, trade, labor and law. All theory is gathered from the internet because from there the most up-to-date information is found. The survey that is covering only five companies cannot be seen as universal but as indicative.

The result shows that companies that are in the planning-phase of their export would utilize the benefits of a country profile of the Netherlands more than the companies that are already exporting there.

Keywords The Netherlands, international business, company internationalization, export, import

INNEHÅLL

FÖRORD	2
ABSTRAKT	3
ABSTRACT	4
BILDFÖRTECKNING	8
DIAGRAMFÖRTECKNING	8
TABELLFÖRTECKNING	8
1 INLEDNING	9
1.1 Syfte	9
1.2 Problemområde	10
1.3 Avgränsningar	10
2 ALLMÄNT OM NEDERLÄNDERNA	11
Nederländerna eller Holland?	12
3 HISTORIA	14
3.1 Äldre historia	14
3.2 Modern historia	17
4 POLITIK	21
4.1 Politiska partier	21
4.2 Rättsväsendet	22
4.3 Aktuell politik	23
5 UTRIKESPOLITIK OCH FÖRSVAR	25
6 GEOGRAFI	26
6.1 De nederländska provinserna	27
6.2 Aruba och före detta Nederländska Antillerna	30
6.2.1 Aruba	31
6.2.2 Curaçao	32
6.2.3 Sint Maarten	33

7	KLIMAT.....	34
8	BEFOLKNING OCH SPRÅK.....	35
9	EKONOMI.....	37
10	RELIGION.....	39
11	UTBILDNING.....	40
12	KULTUR.....	41
	Affärskultur.....	42
13	INDUSTRI.....	44
	Naturtillgångar.....	45
14	UTRIKESHANDEL.....	47
14.1	Import och export.....	47
14.2	Handel mellan Finland och Nederländerna.....	48
15	TULL.....	50
15.1	Handelsfaktura.....	50
15.2	Transportdokument.....	51
15.3	Intyg, certifikat och försäkringar.....	52
15.4	Intrastat.....	53
16	ARBETSMARKNADEN.....	54
17	TURISM.....	56
18	INFRASTRUKTUR.....	57
19	LAGSTIFTNING.....	59
19.1	Immaterialrätt.....	59
19.1.1	Patent.....	59
19.1.2	Varumärke.....	60
19.1.3	Mönsterskydd.....	60
19.1.4	Nyttighetsmodell.....	61
19.2	Bolagsformer.....	61
19.3	Beskattning.....	63
19.3.1	Företagsbeskattning.....	63
19.3.2	Beskattning för löntagare.....	64

19.3.3	Mervärdesskatt.....	65
20	LOKALA ANVÄNDBARA ADRESSER.....	66
	Övriga adresser.....	66
21	UNDERSÖKNINGEN	68
21.1	Frågeformuläret.....	69
21.2	Presentation av företagen och svar.....	71
21.3	Analys av undersökningen.....	74
22	SLUTORD.....	75
23	KÄLLFÖRTECKNING	76
23.1	Elektroniska databaser	76
23.2	Tryckta verk.....	80

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

BILAGA 1. Frågor gällande export till Nederländerna

BILDFÖRTECKNING

Bild 1. Den nederländska flaggan	s. 11
Bild 2. De nederländska provinserna	s. 27
Bild 3. De självstyrda provinserna i Västindien	s. 31

DIAGRAMFÖRTECKNING

Diagram 1. Finlands export till Nederländerna 2010	s. 48
Diagram 2. Finlands import från Nederländerna 2010	s. 49

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1. Första företagets svar på fråga 8	s. 71
Tabell 2. Tredje företagets svar på fråga 8	s. 72
Tabell 3. Fjärde företagets svar på fråga 8	s. 73
Tabell 4. Femte företagets svar på fråga 8	s. 73

1 INLEDNING

Handeln mellan länder i världen ökar hela tiden, och det är inte längre något hinder att beställa varor åt sig som inte finns att fås i hemlandet. När vi kommer till Europa så har bland annat Europeiska Unionen bidragit till att medlemsländer enkelt kan föra varor över riksgrensarna. Det gör det också lättare för företag att expandera till en utländsk marknad. I Finland har vi något begränsade tillväxtpotentialer, och många företagare väljer därför att gå internationellt.

Det här lärdomsprovet är en landsprofil om Nederländerna, som samtidigt skall kunna fungera som en internationaliseringsguide för små- och mellanstora företag i Österbotten som har planer på att börja handla med Nederländerna. Att skriva om Nederländerna var ett naturligt val för mig, eftersom jag har bott och studerat i staden Groningen ett halvt år och ville dels kunna tillämpa min egen kunskap i arbetet, samt lära mig mer om landets historia och system. Under tiden som utbytesstudent vid Hanze University Groningen förstod jag vilken stor internationell betydelse Nederländerna har i Europa, och vilken stor handelspartner de är runtom i världen. Utifrån det väcktes idén att basera mitt lärdomsprov på denna insikt och att inkludera Finland och främst Österbotten och österbottniska företag i den processen.

1.1 Syfte

Syftet med lärdomsprovet är att med hjälp av österbottniska företag ta reda på, hurvida en internationaliseringsguide vore till någon hjälp när ett litet eller mellanstort företag väljer att etablera sig på marknaden i Nederländerna.

När ett mindre företag väljer att gå internationellt finns det kanske inte tillräckligt med tid och resurser att göra desto större undersökningar om landet. Dessutom att det kan vara en kostnadsfråga ifall man hamnar att ta hjälp av andra företag och institutioner som besitter mer information. Med det här arbetet vill jag sammanställa

en del grundläggande information om Nederländerna som förhoppningsvis kan underlätta inför företagets internationaliseringsprocess.

1.2 Problemområde

Information om ett land kan föråldras snabbt vartefter dess politiska system, ekonomi, lagar och bestämmelser ändras. Den färskaste informationen får man idag till största delen från Internet. Internet har därför kommit att bli min huvudsakliga källa under arbetets gång.

Jag vill få reda på ifall ett företag, om alternativet fanns, skulle använda sig av en internationaliserings guide enkom för Nederländerna. Och vilken nytta företaget tror sig kunna ha av en guide.

1.3 Avgränsningar

Undersökningen omfattas av en teoretisk del och en empirisk del. Den teoretiska delen kommer att begränsas till allmän information om Nederländerna; historia, politik, arbetskultur, geografi, utrikeshandel, lagstiftning etc. Ingen branschspecifik information kommer att behandlas. Den empiriska delen kommer att begränsas till fem österbottniska små- och mellanstora företag.

2 ALLMÄNT OM NEDERLÄNDERNA

Det officiella namnet för Nederländerna är Kungariket Nederländerna (Koninkrijk der Nederlanden på nederländska). Holland är också en vanlig benämning på landet, vilket används oftast i talspråk. Holland är dock endast en del av Nederländerna, som består av de två provinserna Noord- och Zuid Holland. Namnen härstammar från landets långa dominerande historia.

I Nederländerna finns sammanlagt tolv provinser. Landet har en yta på 41 526 km² (2010) och ett invånarantal på 16,7 milj. (2011), (16,6 milj. 2010). Landet har en befolkningstäthet på 492 inv/km², vilket placerar dem i listan på ett av världens mest tätbefolkade länder.

Huvudstaden är Amsterdam och där bor 776 600 personer (2012). Landets regering och parlament har sitt säte i Haag, vars invånarantal är 490 800 (2012). Statskicket är monarki, enhetsstat och statschef är drottning Beatrix. Landets premiärminister är Mark Rutte.

<URL: <http://www.landguiden.se; holland.com/se>>

Bild 1: Den nederländska flaggan <URL: <http://vetamix.yle.fi/>>

Den nederländska flaggan består av tre horisontella linjer, varav rött är högst upp, vitt i mitten och blått längs ned. Det sägs att det röda först var orange, men blev ändrat till rött eftersom den färgen syns bättre till havs. Flaggan blev officiell nationsflagga den 19 februari 1937, men har varit i användning ända sedan 1600-talet.

<URL: <http://vetamix.yle.fi/>>

2.1 Nederländerna eller Holland?

Ibland undrar man säkert, varför det finns två olika benämningar på landet och vad som är skillnaden mellan dem. Både Nederländerna och Holland används i dagligt tal, både inrikes och utrikes. Sedan 1815 har det officiella namnet varit Kungariket Nederländerna. Holland består egentligen bara av Noord-holland, där Amsterdam och Haarlem ligger och Zuid-Holland där städerna Haag och Rotterdam finns. Eftersom dessa städer hör till landets viktigaste har hela landet kommit att kallas Holland.

Det sägs att namnet Holland härstammar från "holtland" som var ett gammalfrankiskt ord och betyder "träland". Detta på grund av de stora delar av landets yta som var täckt av skog. I ett senare skede togs Holland över av hertigen av Burgund i Frankrike. Då uppstod namnet Nederländerna i och med att de låglänta länderna i nuvarande Beneluxområdet beslagtogs. Då omfattade Nederländerna ett mycket större område än det gör idag, men benämningen finns fortfarande kvar.

<URL: <http://hollands.se/>; varldenshistoria.se/>

Till och med nederländarna själva är splittrade när det gäller användningen av de båda namnen. De kallar sig ofta nederländare sinsemellan, medan de utomlands kallar sig oftast för holländare. Ett annat exempel på detta är "Hollandse produkten" (=en holländsk produkt), men Nederlandse weer (= nederländskt väder) och Nederlandse wagen (= nederländsk bil). Aldrig "Hollandse weer" eller "Hollandse wagen". Det viktigaste är att man är medveten om att det är landets historiska bakgrund som gjort

att det finns två officiella namn, men att man som utlänning inte förväntas veta skillnaden eftersom holländarna inte alltid själva kan förklara skillnaden.

Det av EU fastslagna officiella namnet är Nederländerna, så det kommer jag också att använda i det här arbetet.

3 HISTORIA

3.1 Äldre historia

Nederländerna erövrades av romarna strax före vår tideräknings början. Folket som då bodde i Nederländerna trängdes undan av franker och saxare på 200-talet. Kristendomen gjorde sitt intrång i landet, när Sankt Servatius grundade ett biskopsdöme i staden Maastricht. När romarriket rasade förblev Nederländerna en del av frankiskt storrike som sträckte sig från Pyrenéerna i söder till Nordsjön i norr.

År 734 besegrade Frankerna även friserna. År 843 delades väldet och då kom Nederländerna att ingå i riket Lotharingia, som också omfattade den nuvarande franska regionen Lorraine. Detta område övergick på 900-talet till Östfrankiska riket. Varken tyskar, franker eller romare kunde i praktiken styra de avlägsna nederländska provinserna. De hade en självständig ställning under ledning av lokala adelsmän.

Under medeltiden stärktes grevskapet Hollands ställning i landet tack vare staden Utrecht som länge haft en dominerande ställning. Under 1400-talet efter en kulturell och ekonomiskt betydelsefull period tillföll den tysk-romerska kejsarrätten Habsburg till Nederländerna. År 1556 hamnade Nederländerna att lyda under den spanska grenen av huset Habsburg och Spaniens kung Filip II.

Tack vare sitt geografiska läge blev Nederländerna ett handelscentrum som hade kontakter med både handelsorganisationen Hansan i norr och italienska handelsstäder i söder. Det var textilindustri som praktiserades och rika provinser beskattades hårt av habsburgska härskare.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

Efter den Tyska och Schweiziska reformationen hade den kalvinistiska kyrkan vunnit många anhängare i Nederländerna. Katolska kyrkor plundrades och ledde till kraftiga

motreaktioner. Filip II av Spanien ville krossa den nederländska adeln som hade självständigt styre.

Efter revolten som inleddes 1568 mot de spanska härskarna utropade sju nederländska provinser en självständig union, som kom att bli de Förenade Nederländerna. På grund av detta inleddes en självständighetskamp mellan adelsmannen Vilhelm av Oranien och hans son, mot Spanien. Självständighetskampen kom att pågå oavbrutet i stort sett 80 år.

Formellt sett var Nederländerna en republik, men ätten Oranien behöll en stor del av makten genom att upprätthålla ett ärftligt ståthållarskap som mycket liknade en kungs.

År 1648 erkände Spanien Nederländernas självständighet vid Westfaliska freden i Münster. Det egentliga landet hade i det skedet delats i två delar; en spansktrogen del i söder (nuvarande Belgien) och en protestantisk del i norr. Under självständighetskrigen upplevde de nederländska provinserna ett kraftigt ekonomiskt uppsving. Landet skaffade sig egendom och landområden i Afrika, Sydostasien och Västindien. Rikedomar samlades i städerna och kulturen blomstrade. Nederländerna blev en av världens ledande handelsmakter och denna tid kom att kallas Nederländernas ”guldålder”.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

Den framgångsrika handeln i Nederländerna var beroende av frihandel och fria vatten. Därför ville man hålla ro mellan de stater som behärskade viktiga vattenvägar. Därför understödde man Sverige och Danmark i kriget i Östersjöområdet. Kriget om herraväldet över haven mot England lugnade sig när Vilhelm III av Oranien besteg den brittiska tronen (efter giftermål med den brittiske kungens dotter) år 1688. Han hade regim över båda länderna fram till sin död, men under denna period försköts

tyngdpunkten för både handel och politik till London. Det ledde till en tillbakagång för Nederländernas del som bestod under hela 1700-talet.

I slutet av seklet trängde en fransk revolutionsarmé in i Nederländerna. Dess svaga armé lyckades inte bekämpa den franska armén så den gamla unionen kom att ersättas av en enhetsstat med namnet Bataviska republiken. 1806 utropades franska Ludvig (Louis) till kung av Holland av den franske kejsaren Napoleon. Fyra år senare när han tvingades abdikera införlivades Nederländerna i det franska kejsardömet. Efter Napoleons fall utropades 1814 Vilhelm I till kung för Kungariket Nederländerna där även Belgien och Luxemburg ingick.

Belgarna motsatte sig att styras från Amsterdam och Haag vilket ledde till uppror 1830. Belgarna lyckades genast upprätta eget styre men erkändes som självständiga av Nederländerna nio år senare. Luxemburg blev självständigt 1890.

På 1800-talet industrialiserades Nederländerna och ekonomin förbättrades och frihandeln återinfördes. Författningen demokratiserades och regeringen fick ansvar för parlamentet. Under samma tid började politiska partier att växa fram och förenade människor som hade samma trosriktning eller politisk åskådning. Huvudpelarna var katoliker, kalvinister, liberaler och socialister. De olika grupperna bildade till och med egna skolor, fackföreningar, ungdomsklubbar, tidningar etc., men inget av partierna vann majoritet utan tvingades att kompromissa.

Nederländerna lyckades undvika första världskriget (trots att Belgien ockuperades) genom neutralisering samt att undvika internationella konflikter. Efter världskrigen utförde landet en del demokratiska reformer, bland annat gavs allmän rösträtt åt män 1917 och åt kvinnor 1919.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

När andra världskriget inleddes förklarade sig Nederländerna neutralt. Trots det gick Tyskarna till angrepp mot Nederländerna 1940, utan krigsförklaring. Den

Nederländska armén kunde inte heller denna gång ge motstånd så drottning Vilhelmina och regeringen flydde till London. Japan gick in i kriget 1941 och de nederländska områdena i Sydostasien, bland annat Indonesien, erövrades. Många judar i Nederländerna förintades i tyska koncentrationsläger. Landet befriades i maj 1945 efter fem års ockupation.

Japan kapitulerade samma år och Indonesien utropades självständigt. De allierade valde att återlämna området till Nederländerna vilket ledde till strider med indonesierna mot nederländare, briter och japaner. 1946 drog sig briter och japanerna tillbaka medan nederländerna fortsatte kriget.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

3.2 Modern historia

Andra världskriget delade in Nederländernas befolkning i olika grupper utgående från religiös tro och politisk åskådning. Kalvinismen och den katolska kyrkan hade stort inflytande på samhället, så många skolor och sociala system baserades under 1950- och 1960-talet på religiösa sammanslutningar och volontärarbete.

År 1949 gick Nederländerna med i NATO (Nordatlantiska försvarsorganisationen) och var en av grundarna till Europeiska Unionen (EU), som från början grundades 1952 som den så kallade Kol- och stålgemenskapen.

De nederländska kolonierna fick en efter en självständighet genom långsamma processer. Indonesien år 1949, västra delen av Nya Guinea när den överlämnades till Indonesien 1962 och Surinam 1975.

Under stora delar av 1900-talet styrdes Nederländerna av olika sammanslutna regeringar som bestod av tre kristna partier, ett katolskt, två protestantiska samt Arbetarpartiet (PvdA) och det högliberala Folkpartiet för frihet och demokrati (VVD). Alla partier turades om att ingå förbund. Religionens betydelse i samhället

minskade på 1960-talet. Diskussionerna kring abortfrågor, miljö och bistånd blev mer öppna och år 1980 sammanslogs de tre kristna partierna till ett helt nytt parti som löd under namnet Kristdemokraterna (CDA). <URL: <http://www.landguiden.se>>

Välfärdsstaten Nederländerna fortsatte att växa under oljekrisen på 1970-talet eftersom landet är rikt på naturgaser och exportinkomsterna ökade. Många stora företag sammanslogs till samarbetande jättekoncerner vilket inte var så lyckat när både deras effektivitet och konkurrenskraft skadades. Detta ledde i slutet av 1970-talet till lågkonjunktur och stor arbetslöshet i landet. Inflation var ett faktum och många utländska investerare drog sig ur landet. Regeringen lanserade nya välfärdsprogram, vilket kostade på och ledde till ökningarna i både budgetunderskott och statsskuld.

På 1980-talet tog man till åtgärder för att trygga landets ekonomiska ställning. Regeringen skar ned på offentliga utgifter, landets valuta kopplades till D-marken och blev stabil. Lägre löneökningar och kortare arbetstider för parterna på arbetsmarknaden infördes samt skattesänkningar. Dessa åtgärder tillsammans kom att kallas ”poldermodellen” och visade sig ha en ökande verkan på världshandeln och på den ekonomiska tillväxten.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

Kristdemokraternas sammanslagning (CDA) höll ända fram till 1989 då Folkpartiet (VVD) motsatte sig premiärminister Lubbers och fällde regeringen. Lubbers hade gjort upp en 20-årsplan för att beskydda den hårt ansträngda miljön i Nederländerna. Efter regeringens fall bildade Lubbers regering med Arbetarpartiet. Den nya regeringens mål var att bekämpa inflationen, avreglera ekonomin och sänka offentliga utgifter. Regeringspartierna upplevde en kraftig nedgång vid parlamentsvalet 1994 då VVD och vänsterliberala Demokrater 66 (D66) istället upplevde stor framgång. Arbetarpartiet förblev dock andra kammarens starkaste parti.

Efter förhandlingar som pågick under ett par månaders tid lyckades Arbetarpartiet, VVD och D66 bilda regering tillsammans. De blev ledda av Wim Kok som fungerat som finansminister i den tidigare regeringen. Inget kristligt parti var inblandat i regeringen denna gång vilket var första gången sedan år 1917. Spänningar skapades på grund av partiernas ideologiska skillnader, och den största frågan gällde huruvida Nederländerna uppfyllde villkoren för deltagande i EMU (EU:s ekonomiska och monetära union). D66 var ofta tvungna att inta rollen som regeringens medlarparti. VVD ville spara pengar medan Arbetarpartiet hellre såg att skatterna höjdes. Som regering valde de att begränsa statens utgifter på olika sätt, bland annat genom privatisering av delar av sjukförsäkringssystemet samt att genomföra socialförsäkringsreformer. På detta sätt fick man minskat budgetunderskott och skattesänkningar kunde införas.

I takt med att Nederländernas ekonomi stärktes och arbetslösheten sjönk blev Wim Kok allt mer respekterad som premiärminister. I maj 1998 utsågs Nederländerna till EMU-land. Bara några dagar efteråt hölls ett nytt parlamentsval där Arbetarpartiet och VVD hade stor framgång, medan D66 och Kristdemokraterna gick starkt bakåt. Efter två månader av förhandlingar, kom man överens om att de tre tidigare regeringspartierna skulle bilda en helt ny ledning med Wim Kok i spetsen.

År 2002 infördes euron som enda valutan i landet. I maj samma år meddelade premiärminister Kok att han inte tänkte ställa upp i omvalet av parlamentet. Koks regering avgick i maj samma år efter att nederländska FN-trupperna blivit kritiserade för otillräcklighet vid massakern i Bosnien 1995.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

Kristdemokraterna blev storsegrare i det nya parlamentsvalet. Näst populärast i valet var Lista Pim Fortuyn (LPF), ett nybildat och invandrarkritiskt parti. De tidigare tre regeringspartierna förlorade många mandat var. En borgerlig regering bildades då bestående av Kristdemokraterna, LPF och VVD, ledda av kristdemokraternas ledare

Peter Balkenende. Tiden efter valet blev dramatisk, då sociologiprofessorn Pim Fortuyn ledde en valkampanj mot brottslighet och invandring. Kampanjen var dessvärre framgångsrik, och han varnade även för en ”islamisering” av Nederländerna. Hela landet chockades när Pim Fortuyn en dag blev mördad. Inga politiska mord hade tidigare skett i modern tid i Nederländerna. En maktkamp mellan LPF-ministrar uppstod så den nya regeringen sprack efter bara tre månader. Nyval kungjordes till januari 2003 efter att Balkenende lämnat in avskedsansökan.

Arbetarpartiet gjorde *come back* och vann tillbaka de flesta mandat som gått förlorade i valet 2002. LPF upplevde stort nederlag medan Kristdemokraterna förblev det största partiet. Efter flera månaders regeringsförhandlingar ledde premiärminister Balkenende en sammanslagning mellan CDA, VVD och D66 och bildade den nya regeringen.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

4 POLITIK

Den Nederländska författningen togs i bruk år 1814, men har reviderats vid flera tillfällen. Från år 1848 har Nederländerna monarkiskt styre där både manlig och kvinnlig tronföljd godkänns. Denne regerar tillsammans med ett parlamentariskt politiskt system.

I landet tillämpas ministerstyre, men den verkställande makten har regeringen, ministerrådet. Den lagstiftande makten har *staten generaal*; parlamentet, som består av 75 ledamöter i en första kammare och 150 ledamöter i en andra kammare. Till båda hör en fyraårig mandatperiod. Den första kammaren utses av fullmäktigeförsamlingarna på provinsnivå och den andra kammaren väljs av folket genom folkval. Åldern för rösträtt i Nederländerna är 18 år. Första kammaren kan enbart avböja eller godkänna ett förslag i sin helhet, medan andra kammaren har rätt att ändra på förslag samt ta eget initiativ till lagförslag.

Statsrådet (*raad van state*) är ett rådgivande organ som utses av statschefen/monarken på livstid. Statsrådets uppgifter är att granska lagförslag samt förslag till regeringsbeslut gällande internationella överenskommelser. Samtidigt fungerar statsrådet som landets högsta förvaltningsdomstol och har rätt att upphäva beslut som kommit från lägre myndigheter. Statschefen är ordförande när rådet håller möten.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

4.1 Politiska partier

I Nederländerna finns en gammal tradition av koalitionsregeringar kring mittpolitiken. I parlamentet är antalet partier ibland så stort att regeringsbildandet ofta tar lång tid. Detta på grund av att ingen tröskel mot småpartier existerar.

Det nederländska parlamentet består idag av Kristdemokratiska partiet (Christen-Democratisch Appèl, CDA), Arbetarpartiet (Partij van de Arbeid, PvdA), Folkpartiet för frihet och demokrati (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, VVD), ett vänsterliberalt parti; Demokrater 66 (Democraten 66, D66), Socialistpartiet (Socialistische Partij, SP), Gröna vänstern (Groen Links, GL), invandringskritiska partiet Lista Pim Fortuyn (Lijst Pim Fortuyn, LPF) och Frihetspartiet (Partij voor de Vrijheid).

Dessutom är små konservativa kalvinistiska partier sedan länge representerade i parlamentet, bland andra Politiska reformpartiet (Staatkundig Gereformeerde Partij, SGP) och Kristliga unionen (ChristenUnie, CU).

<URL: <http://www.landguiden.se>>

4.2 Rättsväsendet

Domstolsväsendet som har en självständig ställning består av ett sextiotal kantonsdomstolar, 19 tingsrätter, fem appellationsdomstolar (som ungefär motsvarar våra hovrätter) samt Höga rådet (hoge raad) som är den högsta instansen i landet. En domare utses för sin livstid, men går i pension vid 70 års ålder. För olika områden finns även skilda förvaltningsdomstolar.

I Haag avgörs också internationella tvister mellan stater i internationella domstolen, samtidigt som staden är hemvist för internationella brottmålsdomstolen som dömer personer som kan ha begått krigsförbrytelser eller brott mot mänskligheten.

<URL:<http://www.landguiden.se/>>

4.3 Aktuell politik

Nederländerna har alltid haft en tolerant syn på invandrapolitik. Toleransen bland nederländare försämrades i samband med mordet på mediefiguren Theo van Gogh och politikern Pim Fortuyn, då dåden utfördes av en person med utländskt påbrå och en som var allmänt engagerade i invandringsfrågor. Som följd av detta skärptes invandringspolitiken.

Regeringspartierna (CDA och VVD) hade medvind inför nästa regeringsval 2006. Den ekonomiska utvecklingen hade dessutom vänt och arbetslösheten i landet var den näst lägsta inom EU. För första gången i ett europeiskt parlament fanns också ett parti för djurens rätt med.

I juni 2009 då europavalet hölls, blev det nederländska Frihetspartiet (PVV) det andra största partiet. PVV leddes av islamfientlige högerextremisten Geert Wilders. Sammanslutningen splittrades i februari 2010 på grund av en konflikt om de nederländska militärernas insats i Afghanistan där premiärminister Jan Peter Belkenende endast ville ha kvar en mindre militär styrka i Afghanistan, medan Nato begärde att alla soldater skulle vara kvar. Belkenende tvingades till sist att lämna in en avskedsansökan till drottning Beatrix.

Förhandlingarna från och med mars 2010 gällande en ny regering blev långa. Partiernas olika ideologier gjorde att det var omöjligt att enas. I oktober 2010 fick Mark Rutte, partiledare för VVD, i uppdrag från drottning Beatrix att bilda en ny regering. Kampen stod mellan VVD, CDA och PVV. VVD och CDA beslöt att samarbeta, och efter drottningens uppdrag åt Rutte tvingades han att kompromissa med Geert Wilder och PVV. Han blev tvungen att gå med på Wilders invandringsnedskärningar och förbud mot burka i Nederländerna. Wilder ville helt förbjuda muslimsk invandring, koranen samt moskébyggen. Kompromisserna från Rutes sida gjordes enbart, för att vinna PVV:s stöd, och tillsammans med det och

CDA:s majoritet lyckades den nya regeringen tillträda i mitten av oktober 2010, med Mark Rutte som regeringschef.

<URL:<http://www.landguiden.se/>>

5 UTRIKESPOLITIK OCH FÖRSVAR

Nederländernas utrikespolitik styrs till stor del av medlemskapet i EU samt den militära unionen NATO. Nederländerna hör till en av grundarna av EU och är det medlemsland, tillsammans med de nordiska länderna, som bidrar med störst nettosumma till unionen i förhållande till landets ekonomiska storlek. Nederländerna förespråkar även fördjupande samarbete mellan medlemsstaterna.

Nederländerna har alltid varit viktiga med att värna om de mindre EU-ländernas betydelse så att de skall få sina röster hörda och att stormakternas beslutande kraft skall dämpas. En negativare syn på EU uppstod i Nederländerna i samband med införandet av euron, EU:s utvidgning österut och medlemskapsförhandlingarna gällande Turkiet.

Nederländerna lägger sig positiva till EU:s utvecklade utrikes- och säkerhetspolitiska samarbete, samtidigt som landet lägger vikt på amerikanskt deltagande i försvaret av Europa. Nederländerna har deltagit i flera olika fredsbevarande operationer, bl.a. i Bosnien och i Afghanistan. I landets utrikespolitik har ökade mänskliga rättigheter i världen länge varit ett genomgående ämne.

En yrkesarmé har införts i landet på grund av ökat behov av fredsbevarande insatser utomlands. Värnplikt har varit frivillig sedan 1996, och det militära behovet fullbordas av fastanställda militärer och soldater med tidsbegränsade kontrakt. Inkallandet av värnpliktiga kan återupptas om det blir nödvändigt. Marinförsvaret fungerar tillsammans med det belgiska, och så existerar en tysk-nederländsk armékår som samarbetar.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

6 GEOGRAFI

Nederländerns läge är i nordvästra Europa och gränsar Tyskland i öst och Belgien i söder. Engelska kanalen skiljer dem från England på den västra sidan. Landet är till ytan ungefär lika stort som Österbotten.

Största delen av landet består av plattmark och hör till det nordeuropeiska låglandet. Kuperad terräng förekommer bara i sydöstligare delar av landet, där några kullar når drygt 300 m över havet. Medelhöjden över havet är endast 10 meter och omkring en fjärdedel av landytan ligger under havsnivå. Den lägsta punkten ligger på 6,7 meter under havsnivån.

I en tredjedel av landet har man dikat kanaler för att torrlägga landets yta från tidigare hav eller insjöar. Man kallar sådana områden för polder.

På 1930-talet byggdes en 30 kilometer lång skyddsvall (Afsluitdijk) för att avskärma havsviken Zuiderzee. Två poldrar bildades efter torrläggningen och utgör idag provinsen Flevoland.

I Nederländerna finns tre stora floder; Rhen, Maas och Schelde. Alla tre mynnar ut i sydväst, i havet utanför provinsen Zeeland där många små och stora öar finns. Detta deltaområde drabbades ofta av översvämningar så på 1950-talet byggde man stora vallar med öppningsbara luckor och pumpanläggningar för att skydda Zeeland från ytterligare översvämningsskatastrofer.

I norra delen av Nederländerna längs kusten, finns en kedja av sanddyner som går ihop med de västfrisiska öarna. Innanför dessa dynlandskap finns mycket våtmark som utgör nästan hälften av landets yta. Detta speciella nederländska marskland har återvunnits från havet och är väldigt bördigt.

<URL:<http://www.landguiden.se/>>

6.1 De nederländska provinserna

Nederländerna är indelat i tolv provinser bestående av cirka 600 kommuner. Varje provins har ett begränsat självstyre som utförs av fullmäktigeförsamlingar vars ledamöter väljs i allmänna val. I varje provins finns en landshövding (utses av monarken), medan kommunerna styrs av en borgmästare (utsedd av regeringen) och en styrelse (tillsatt av kommunfullmäktige). Kommunfullmäktiges ledamöter blir i sin tur utsedda genom allmänna val. Varje kommun har egen poliskår och ansvarar för egen folkbokföring.

<URL: <http://www.landguiden.se>>

Nedan finns en karta och en kort beskrivning av de 12 provinserna:

Bild 2: De nederländska provinserna

1. *Groningen*

Groningen heter även huvudstaden i denna provins. Groningen är den stad med lägst medelålder, även känd för sitt stora universitet University Groningen.

2. *Friesland*

I Friesland finns mycket vackra landskap och många kanaler. I landskapet finns Europas största kedja av sammankopplade insjöar, och besökare gör gott i att upptäcka landskapet med båt. Här idkas även mycket boskapsskötsel och regionen är perfekt för friluftsliv och för att utöva vatten sporter. Huvudstaden är Leeuwarden.

3. *Drenthe*

Drenthe är en grön och lugn provins där naturen och landskapet upptäcks bäst på cykel. Assen är huvudstaden medan Emmen är dess viktigaste centrum för industri.

4. *Flevoland*

Flevoland är Nederländernas yngsta provins som bildades i januari 1986. Provinsen har tillkommit genom att man förvandlade havsviken Zuiderzee till sjöbotten för att få åkermark att odla. Efter översvämningar år 1916 rådde betydlig matbrist i landet och på grund av första världskriget kunde man inte importera. Här brukas idag jorden flitigt på ett modernt sätt, och det finns saker att göra och se för både historieintresserade, modeintresserade och arkitektentusiaster. De största städerna är Lelystad och Almere, varav Lelystad är huvudstaden.

5. *Overijssel*

Overijssel är en historisk provins som en gång var en del av Hansan. Här ligger floden Ijssel som har haft en central roll för provinsen i flera

århundraden. I Overijssel erbjuds både natur och ärorik historia. Huvudstaden är Zwolle, medan staden Geithoorn som även kallas "Nordens Venedig" lockar mycket turister.

6. *Noord Holland*

Noord-Holland ligger i nordväst och längs dess kust hittar man 10 mil sandstrand. I provinsen finns många gamla små hamn- och fiskebyar där gamla holländska traditioner fortfarande hänger med, t.ex. Volendam och Marken. Provinsens huvudstaden är Haarlem och till denna provins räknas även landets huvudstad Amsterdam.

7. *Utrecht*

Provinsens residensstad heter även den Utrecht och kan kallas för Nederländernas kulturella skattkammare. Utrecht är den minsta provinsen och från landets högsta torn (Domkyrkotornet) kan man se både skog, sjöar och ståtliga slott. Utrecht är en mycket livlig universitetsstad.

8. *Gelderland*

Gelderland är en höjdpunkt för naturälskare. I provinsen hittar man Hollands första och största naturreservat "De Hoge Veluwe" som man enkelt kan ta sig igenom på cykel. Huvudstaden är Arnhem och Gelderland är landets största provins.

9. *Zuid-Holland*

Zuid-Hollands största stad är Haag, där landets regering och drottning Beatrix har sitt säte. Här finns också Rotterdam med Europas största hamn. Provinsen ses som ett kulturellt paradiset med många museer och traditionella vyer av exempelvis kvarnarna i Kinderdijk, ostmarknaden i Gouda och tulpanodlingarna i världens största tulpanpark Keukenhof.

10. Zeeland

Provinsen Zeeland och dess huvudstad Middelburg är fascinerande på grund av sina vackra städer med rik historia. Här finns fantastiska stränder och på grund av läget utövas fiskeverksamhet och många vattensportaktiviteter. Provinsen är egentligen ett floddelta där de tre floderna Rhen, Maas och Schelde möter havet.

11. Noord-Brabant

Noord-Brabant ligger i södra Nederländerna och är en provins med ett vänligt och levnadsglatt rykte. Provinsen är rik på historia, natur, kultur, shopping och uteliv. Huvudstaden är 's-Hertogenbosch.

12. Limburg

Limburg är känd för sina vackra landskap, slott, fina kullar och pittoreska byar. Limburg är den sydligaste provinsen och skiljer sig från resten av landet genom sin kuperade terräng. Här pratas en egen dialekt (limburgiska) och man kan besöka treksröset räd Nederländerna, Tyskland och Belgien möts. Provinsens huvudstad är Maastricht och kring staden hittar man de flesta sevärdheterna.

<URL:<http://www.holland.com; holland-info.nl/>>

6.2 Aruba och före detta Nederländska Antillerna

Till Kungariket Nederländerna hör också tre internt självstyrande områden; öarna Aruba, Curaçao och Sint Maarten i Västindien. Före år 2010 var det bara Aruba som var självständigt och de andra två ingick i kolonin Nederländska Antillerna, tillsammans med öarna Bonaire, Sint Eustasius och Saba. När de Nederländska Antillerna upplöstes år 2010 valde Curaçao och Sint Maarten att bli självständiga. Bonaire, Sint Eustasius och Saba valde att stå som särskilda kommuner inom Nederländerna. <URL:<http://www.landguiden.se/>>

Bild 3: De självstyrda provinserna i Västindien.

<URL:<http://www.global-travel.co.uk/dc-info.htm>>

De nordligaste öarna går under benämningen SSS-öarna och består av Sint Maarten, Sint Eustatius och Saba. De sydliga öarna är de så kallade ABC-öarna som består av Aruba, Bonaire och Curaçao.

<URL:<http://www.landguiden.se/>>

6.2.1 Aruba

Aruba är ett självstyrande område sedan 1986. Ön ingick tidigare i kolonin Nederländska Antillerna, men bröt sig ur på grund av sitt ekonomiska välmående då de ansåg sig understöda resten av området för mycket. Arubas egen regering, som består av ett parlament med 21 ledamöter, sköter sin interna politik alldeles själv. Öns försvars- och utrikespolitik sköts från Haag i Nederländerna.

Invåranantalet på Aruba ligger på uppskattningsvis 104 000. Huvudstaden heter Oranjestad och där bor cirka 29 000. De första invånarna på Aruba var arawakindianer. Invånarna idag är indian- och europeiska ättlingar och de talar ett vardagsspråk som har inslag av både spanska, portugisiska, engelska, västafrikanska, arawak-indianska och nederländska. Språket kallas *papiamentu*, och pratas på de flesta öar tillhörande före detta Nederländska Antillerna. Det officiella språket är dock nederländska. Spanska och engelska talas en del, och katolicismen är den dominerande religionen på ön.

På Aruba råder ett tropiskt väder med ovanligt lite regn, tack vare nordvästvindarna. Landets viktigaste inkomstkälla är turismen, tjänstesektorn och finanssektorn. Till Aruba kommer omkring 1 miljon turister varje år. Det torra klimatet på ön gör att jordbruk går dåligt och landet är beroende av import.

Tidigare har landets placering nära Sydamerika varit ett populärt genomgångsland för knarksmuggling och illegal invandring. Denna typ av verksamhet har regeringen lyckats reducerat betydligt men inte helt utrota.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

6.2.2 Curaçao

Curaçao fick sitt självstyre 2010 då kolonin Nederländska Antillerna upplöstes. Curaçao har precis som Aruba en egen regering med 21 ledamöter som utses genom allmänna val. Försvars- och utrikespolitiken sköts från Nederländerna och den nederländska monarken fungerar som öns statsöverhuvud. En guvernör i landet överträder monarken och därmed har landet långtgående självstyre.

Ekonomi i landet är tämligen god med en för regionen hög inkomst per invånare och en välfungerande och -utvecklad infrastruktur. De viktigaste näringsgrenarna är turism (dock inte i lika hög grad som på Aruba), oljeraffinering och finanstjänster.

Det råder en begränsad förutsättning för jordbruk på grund av det torra klimatet, men på ön finns en utmärkt hamn för stora oljefartyg.

År 2012 beräknades invånarantalet uppgå till cirka 144 000. Då är största delen bosatt i huvudstaden Willemstad, som för övrigt finns med på Unescos världsarvslista. Befolkningen härstammar mestadels från Västafrika, men också Europa, Latinamerika och Asien. Det officiella språket är nederländska, men till vardags pratas även här kreolspråket *papiamento*. Av befolkningen är de allra flesta kristna och en del är katoliker.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

6.2.3 Sint Maarten

Sint Maarten är det tredje självstyrande området i Västindien tillhörande Kungariket Nederländerna. Sint Maarten blev självständigt på samma gång som Curaçao, år 2010. Den södra delen av ön (som tillhör ögruppen Leeward Islands i Västindien) är Sint Maarten med sina 34 kvadratkilometer yta. Den norra delen av den lilla ön tillhör Frankrike.

Landet har en hög befolkningstäthet med sina cirka 42 000 invånare. Huvudstaden är Philipsburg. Precis som på Aruba och Curaçao har många av invånarna västafrikansk härstamning medan nederländska, tillsammans med engelska, är det officiella språket. Även spanska och kreolspråket *papiamento* förekommer.

Utrikes- och försvarspolitiken sköts från Haag och den nederländska monarken fungerar som statschef. Statschefen företräds av en guvernör i Sint Maarten. Landet har en lagstiftande församling bestående av 15 ledamöter. Liksom Aruba byggs ekonomin nästan helt på turismen. Landet har ett fuktigt och tropiskt klimat som lockar över en miljon resenärer varje år.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

7 KLIMAT

Klimatet i Nederländerna är fuktigt med svala somrar och milda vintrar. Nederbörden är vanligtvis jämt fördelad över året och ligger på cirka 800 millimeter/år. Snö faller i genomsnitt 20 dagar/år. Landets luftfuktighet är hög och kraftiga vindar förekommer ofta och gör vinterhalvåret ganska kyligt. Värmeböljor blir allt vanligare i landet, men extrem kyla är mycket ovanligt.

<URL:<http://www.landguiden.se/>; amsterdam.info.se/>

8 BEFOLKNING OCH SPRÅK

Nederländerna hör till ett av världens mest tätbefolkade länder. Nästan hälften av invånarna bor i västra delen av landet på ett område som kallas Randstad Holland. Området utgörs av Amsterdam, Leiden, Utrecht, Haarlem, Haag och Rotterdam och är ett i stort sett sammanhängande stadsområde. I landet i genomsnitt ligger befolkningstätheten på 492 inv/km², medan det i Randstad Holland uppgår till 1 100 inv./km². Denna del är även den som är mest bördig och industrialiserad. Befolkningen består huvudsakligen av nederländare, varav cirka 400 000 är friser som till största delen är bosatta i nordöstra provinsen Friesland.

Som tidigare nämnts har Nederländerna länge haft en generös asyl- och invandringspolitik. På 1990-talet ledde detta såklart till stor tillströmning av asylsökande främst från Jugoslavien. Invandringspolitikerna har stramats åt vartefter, speciellt efter terrorattackerna mot USA 2001. Landet har börjat neka asylsökningar och regler för anhöriginvandring och medborgarskap har skärpts medan särskilda prov i det nederländska språket och kulturen dessutom krävs. Sedan år 2002 har trenden vänt och landet har haft fler utvandrare än invandrare.

En stor del av befolkningen i Nederländerna är ursprungligen invandrare och har minst en förälder som är född utomlands. De kommer främst från andra europeiska länder eller från Turkiet och Marocko. Även från de nederländska provinserna i Västindien samt tidigare kolonin i Sydamerika, Surinam. Nästan fyra procent av landets invånare har inte nederländskt medborgarskap.

Det officiella språket är nederländska och talas av cirka 6 miljoner belgare samt 150 000 fransmän. Nederländska tillhör samma språkgrupp som både engelska och tyska; den västgermanska språkgruppen. Ett annat språk nära besläktat med nederländska är det frisiska språket som är erkänt som minoritetsspråk i Nederländerna. Frisiska pratas främst i provinsen Friesland.
<URL:<http://www.landguiden.se>>

I Vasabladet söndagen den 27 Mars 2011 på sidan 6 fanns en artikel skriven av Tom Forsman om emigranter i Nederländerna. Emigreringen har redan pågått i ca 40 års tid men är just nu större än någonsin. Människorna i Nederländerna känner att det börjar bli för trångt i landet och det finns enligt nederländarna ”inget annat än betong, jordbruksmark och kanaler.”

I staden Utrecht ordnas årligen en emigrantmässa där olika länder som har boende och jobb att erbjuda representeras. Dynamos regions utvecklings chef Stefan Skullbacka hade besökt mässan och pratat och diskuterat med besökarna där. Till Österbotten har många nederländare redan flyttat och Sydösterbotten planerar att besöka mässan nästa år, för att locka fler emigranter, främst till Närpes, Kaskö och Kristinestad. Omkring 120 000 nederländare flyttar från hemlandet varje år, då främst till Belgien, Tyskland, Frankrike och USA. 83 av 100 nederländare bor i stadsområden. De flesta som flyttar är i 40-års ålder, ofta par som blivit trötta på trängseln, föroreningar, bristen på natur och utrymme. Och också på den påstådda kriminaliteten och missnöje med landsmännens mentalitet. Dock är välfärden i landet inget som de klagas på, men den ökande etniska mångfalden verkar vara ett problem för många nederländare.

Vasabladets Tom Forsman åkte till Närpes för att intervjua nederländaren Ricardo Bruggeling om hans emigration till Finland. Han berättar att nederländare trivs i Finland på grund av allt utrymme, nära till vatten och natur, det är möjligt att bo på landet och vårt klimat är passande. I Nederländerna är det mesta av landet jordbruksmark, så när det inte finns utrymme för bostäder bygger man på höjden istället och bor på varandra i en trång och oavslappnad miljö. Dessutom känner nederländarna att de hamnar att slåss om arbete på grund av det stora antalet invandrare.

Utdrag ur artikel i Vasabladet 27 Mars 2011, sida 6.

9 EKONOMI

Nederländernas ekonomi har i århundraden varit beroende av utrikeshandeln. De importerar och exporterar både direkt och indirekt, eftersom landets egna naturtillgångar är få. Industrisektorn i Nederländerna är ganska liten i jämförelse med andra utvecklade ekonomier. Landet är däremot världsledande inom trädgårdsodling och andelen jordbruk är överlag stor i landet.

Utrikeshandeln gynnas tack vare landets fina läge i Europa. Nederländerna blir en naturlig transportväg där cirka en tredjedel av alla varor som skall in på EUs marknad entrar nederländska hamnar först. Så kallad öppen ekonomi gynnar också landets handel eftersom tullar och andra handelshinder inte finns. Dock resulterar detta i en överkänslighet mot upp- och nedgångar i världsekonomin. Efter två årtionden av gynnsam ekonomisk utveckling i Nederländerna, drabbades landet hårdast av alla västeuropeiska länder av lågkonjunkturen i början av 2000-talet.

Nederländerna kvalificerades i alla fall som medlem i EMU redan vid starten 1999. Euron infördes år 2002. Inflationen var i detta skede lägre och underskottet i statsbudgeten minskade. På samma gång rådde arbetskraftsbrist i landet vilket pressade lönerna – och därmed också inflationen – uppåt. Lågkonjunkturen trängde in år 2002 vilket minskade varuexporten och landets konkurrenskraft försämrades. Under år 2003 krympte landets bruttonationalprodukt och arbetslösheten växte till nära 4 procent. Detta ledde till att folk långtidssjukskrev sig vilket belastade stadsbudgeten ytterligare.

År 2004-2005 kom Nederländernas regering och landets fackföreningar tillsammans ut med ett kompromisspaket som skulle stoppa löneökningar och istället införa fackens inflytande över nedskärningar i socialsystemen. Redan år 2005 såg man tack vare kompromisspaketet förändringar i landets ekonomi. BNP växte och arbetslösheten minskade. Ända fram till år 2007 utvecklades den nederländska

ekonomin stadigt, men år 2008 vände världskonjunkturen på nytt nedåt och i samma veva drabbades Nederländerna åter igen av stigande inflation och ökad arbetslöshet.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

Efter 26 år av oavbruten ekonomisk tillväxt drabbades den nederländska ekonomin hårt av den globala ekonomiska krisen, som började år 2008. Det nederländska BNP sjönk med 3,9 % år 2009, medan exporten minskade med nästan 25 % till följd av kraftigt minskad efterfrågan i världen. Den finansiella sektorn i Nederländerna drabbades också hårt. Som svar på turbulensen på finansmarknaderna nationaliserade regeringen två banker och pumpade in miljontals euro i en tredje, för att förhindra ytterligare systemkriser. Regeringen försökte även stimulera den inhemska ekonomin, genom att påskynda infrastrukturella program som bland annat erbjöd företag skattelättnader för arbetsgivare som ville behålla arbetstagare, samt få exportkrediterna att växa. Stimulansprogrammen och bankernas försök till räddningsaktioner resulterade dock i ett budgetunderskott på nästan 4,6 % av BNP 2009 och 5,6 % 2010 som är en stor skillnad från BNP 2008 som hade ett överskott på 0,7 %. Det kommer att bli en utmaning för regeringen och premiärminister Mark Rutte att hålla budgetunderskottet under kontroll och samtidigt främja den ekonomiska återhämtningen.

<URL:<https://www.cia.gov/>>

10 RELIGION

Religion har länge haft en viktig roll i det nederländska samhället. Först efter 1960-talet slutade kyrkan att styra befolkningens politiska ställningstaganden. Nästan hälften av befolkningen i landet tillhör inget religiöst samfund alls. Dock är katolikerna fler än protestanterna, och antalet muslimer ökar.

Protestanterna är till största delen bosatta i norra delen av landet och katolikerna finns söder om floderna Rhen och Maas. De flesta protestanterna i Nederländerna är kalvinister. Ända sedan 1600-talet har landet tolererat fritänkare och fristäder bildades till och med för människor som drivits från sina hemländer på grund av religiösa eller politiska skäl. Kvar finns fortfarande starka liberaliska trender, men toleransen, speciellt mot islam, har försvagats. Många parlamentsledamöter förespråkar till och med att islam inte följer landets verkliga värderingar.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

11 UTBILDNING

I Nederländerna gäller skolplikt för heltidsstudier, från 5 – 15 års ålder. Sedan studerar man på deltid ytterligare två år. Nästan alla barn börjar dock skolan redan vid fyra års ålder. Utbildningen är avgiftsfri, både vad gäller statliga och privata skolor. Det är ofta religiösa församlingar som driver de privata skolorna, och i sådana går knappt två tredjedelar av landets elever.

Från 18 års ålder är heltidsundervisning avgiftsbelagd. Grundskolan är uppbyggd med två förberedande år och sex vanliga skolår. Sedan följer tre typer av gymnasieskolor: yrkesinriktade, allmänna, samt universitetsförberedande gymnasier. Antalet elever med teoretisk utbildning är låg, men nederländarnas resultat jämfört med EU-genomsnittet är ändå konkurrenskraftigt. En tredjedel av studerandena går vidare till yrkesutbildande högskolestudier eller universitetsstudier. Högskolestudier är vanligare än universitetsstudier.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

12 KULTUR

De nederländska konstnärerna är de som främst gjort landet och dess kultur världsberömt. Några välbekanta namn från så långt tillbaka som 1500- och 1600-talet är Hieronymus Bosch, Pieter Bruegel d.ä., Peter Paul Rubens, Rembrandt och Jan Vermeer. Under senare århundradena har bland annat Vincent van Gogh, Piet Mondriaan och Karel Appel gjort sig kända. Alla tillhörde den så kallade Cobra gruppen, som bildades 1948 av konstutövare från Köpenhamn, Bryssel och Amsterdam.

<URL:<http://www.cobra-museum.nl/>>

Andra stora och kända namn inom nederländsk litteratur är humanisten Erasmus av Rotterdam som verkade på 1500-talet. Samt folkrättsgrundaren Hugo de Groot och filosofen Baruch Spinoza som båda verkade på 1600-talet. Alster av alla tre är skrivna på latin.

På 1800-talet blev författaren Multatuli (Eduard Douwes Dekker) känd. Han skrev romanen Max Havelaar, som var ett mot kolonialismen kritiskt verk.

1900-talets kända namn är Simon Vestdijk och Hella Haase, som kom att följas av ytterligare kändisar som bland andra Jan Wolkers, Harry Mulisch, Anja Meulenbelt och Maarten't Hart. De mest kända barnboksförfattarna heter Annie M Schmidt och Margriet Heymans.

Under 1900-talet har även nederländska filmer uppmärksammats. Två av dem har vunnit det amerikanska filmpriset Oscar för bästa utländska film; Antonias värld av Marleen Gorris 1996 och Karaktären av Mike van Diem 1998.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

12.1 Affärskultur

Affärskulturen i Holland är till viss del lik våra finska seder och bruk. Av egen erfarenhet kan jag påstå att vi som människor är ganska lika och våra mentaliteter påminner mycket om varandra. Dock finns en del mindre skillnader som kan vara bra att tänka på innan man ämnar göra affärer med nederländare.

När man vill göra affärer med nederländare är det relativt formell klädsel, formellt tilltal och artighet och punktlighet som gäller. Precis som hos oss är det främst bankpositioner som kräver mycket formell klädsel. Förövrigt räcker det så länge man har en snygg och fräsch stil som ger ett bra intryck. I motsats till oss finländare hälsar nederländare på varandra när man kliver in i en hiss. När man möts av en grupp säger man goddag till alla, skakar hand och söker ögonkontakt. De flesta nederländare pratar mycket bra engelska eftersom landet är så internationellt. De vill alltid vara klara och tydliga med vad de menar, vilket kan av utomstående, uppfattas som burdust och kan i vissa sammanhang ge ett otrevligt intryck.

<URL:<http://www.swedishtrade.se/>>

Inför möten är kallprat vanligt, och man talar ofta om saker som rör affärerna. I Nederländerna är lunch- och kaffepauserna inte lika viktiga som hos oss. Det är hårt arbete som gäller för det mesta. Vi är också vana att äta två varma måltider per dag, medan nederländarna ofta bara äter en smörgås/pajbit/sallad eller eventuellt en liten sopptallrik till lunch. Det är stora skillnader mellan affärliv och privatliv och nederländare socialiserar sällan med sina kollegor.

Om man vill göra affär med en nederländare skall man räkna med tuffa förhandlingar eftersom de sällan ger med sig. De går rakt på sak och förhandlingarna går ofta snabbt framåt. Framställningen av kontrakt skall precis som hos oss vara grundliga och detaljrika. Muntliga överenskommelser skall man utgå ifrån att inte gäller. Det är

vanligt att man som utomstående tar en förskottsbetalning eller tar hjälp av en konsulent som kan göra en utredning om motpartens betalningsförmåga.

Helgdagarna i Nederländerna är nästa på pricken de samma som i Finland; Nyårsdagen, Påsk, Kristi Himmelfärdsdag, Pingst och Jul. Dock har de också Queen's Day som infaller den 30 april varje år. Då firar man drottningens födelsedag med pompa och ståt i hela landet. Firandet påbörjas redan kvällen före, den 29 april, och pågår i två dagar och två nätter. Många turister åker till Amsterdam just kring denna tid för att uppleva tillställningen.

<URL:<http://www.swedishtrade.se/>>

En chef i Nederländerna tar sällan en auktoritär ställning. Kommunikationen bland anställda och chefer på företag är väldigt öppen och fri, och chefen ser sig hellre som en kollega med större inflytande än en chef med mycket makt och bestämmanderätt. Detta kan, av personer som kommer från mer hierarkiska kulturer, uppfattas som att chefen ges för lite respekt. Dock vill chefen endast att alla skall behandlas lika och ha rätt till egna åsikter som skall visas respekt. En chef förväntar sig att kollegorna lägger sig i istället för att dra sig undan och låta han/hon styra och sköta alla ärenden.

Det samma gäller vid mötesförhandlingar. Alla förväntas delta och bidra med något, och det skall emottas med respekt från övriga mötesdeltagare. Målet med mötet nås oftast relativt snabbt, och protokoll och agendor följs till punkt och pricka. Ingen oreda råder i mötessalen eftersom nederländarna väntar på sin taltur istället för att avbryta och prata i mun på varandra.

I de flesta fall blir man som utomstående part inbjuden till lunch eller middag. Troligtvis har nederländarna gjort klart för dig att du är gäst och att de bjuder. Om oklarheter uppstår, så är det inget konstigt med att dela på notan och var och en

betalar sin del själv. Man får diskutera affärer runt matbordet, och när man är klar kan det vara en fin gest att lämna 5 – 10 % av matkostnaden i dricks.

Samarbete prioriteras högt i Nederländerna och man arbetar ofta i team. Här är åter igen vikten av jämställdhet mycket påtaglig, eftersom alla bör vara lika, arbeta och bidra med användbara saker, prestera lika bra och sen få berömmelse som en grupp och inte som enskilda individer. Det är viktigt för alla nederländare att ses som duktiga, flitiga och professionella. Om man försöker sticka ut från teamet och vara bättre än någon annan kan man räkna med att konflikter uppstår. Att till exempel vid personliga intervjuer skryta om sig själv och framhålla alla sina bra sidor kan anses vara osmakligt och arrogant, eftersom man inte bör försöka vara något/någon bättre än den man är.

Humor används ofta i affärssituationer men är såklart inte passande i alla situationer. Dock är det vanligt att Nederländerna vid vanligt prat skämtar mycket om sådant som hör deras kultur till och som man som utomstående inte förstår.

Trots att Nederländerna har rykte om sig att vara ett mycket liberalt land är det en förvånansvärd liten andel kvinnor som verkar aktivt i affärlivet. Det är mycket vanligare i andra europeiska länder att kvinnor besitter högre positioner. Det är så många kvinnor som lämnar arbetet när de får barn och aldrig återvänder till arbetslivet efter det.

Öppethållningstider för affärer är tisdag – fredag 9.00 – 18.00 och på lördagar vanligtvis mellan 9.00 – 17.00. På måndagar öppnar affärerna senare, först 13.00 (varuhus ofta 11.00). Många varuhus och matbutiker har på vardagar öppet till 21.00. I större städer har affärer ofta även öppet på söndagar.

<URL:<http://www.finpro.fi; worldbusinessculture.com/>>

13 INDUSTRI

Industrin i Nederländerna betyder inte lika mycket för landets ekonomi som i många andra jämförbara stater. Tillverkningsindustrin står enbart för drygt en sjundedel av BNP. Nederländernas handel består till största del av importerade varor, varav ca 70 procent exporteras som industriprodukt. Exporten går främst till den tyska marknaden, och Nederländerna exporterar mest snittblommor, i form av tulpaner, i hela världen.

Livsmedelsindustrin är den största av industrierna i Nederländerna. Som nästa kommer den kemisk-tekniska industrin dit färg och tvättmedel hör samt petrokemisk industri och de stora raffinaderierna vid hamnen i Rotterdam. Dessutom finns en rad stora multinationella företag som till exempel Philips (elektronik), Royal Dutch Shell (olja) och Unilever (livsmedel) stationerade i landet.

Nederländerna har alltid satsat stora resurser på industrialiserad forskning och utveckling. Inhemska företag spelade en viktig roll när till exempel kassettspelaren och CD-spelaren skulle lanseras.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

13.1 Naturtillgångar

Nederländerna har rätt få naturtillgångar, om man bortser från den bördiga jorden och naturgaserna. Små oljefyndigheter finns i nordsjön, och salt, kalksten och sand utvinns. 45 procent av landets energiförbrukning svarar naturgasen för. Den utvinns främst i närheten av staden Groningen i norr och i Nordsjön ända sedan 1959. År 2004 blev utvinningen av gasen privatiserad istället för statlig, och Nederländerna är den femte största naturgasexportören i världen.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

Övriga naturtillgångar som används är olja, stenkol och endast lite kärnkraft. Främst på grund av miljöskäl. Nederländerna satsar hårt på vindkraft och arbetar för att förnyelsebar energi skall täcka en tiondel av energibehovet i landet år 2020.

Dessvärre lider Nederländerna av stora miljöproblem på grund av tät befolkning, omfattande industri och intensivt jordbruk. Detta i form av övergödning och industrier som släpper ut tungmetaller vilket leder till sura regn. De har i många år satsats stora summor på att få ordning på problemen.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

14 UTRIKESHANDEL

Som tidigare nämnts är Nederländernas ekonomi starkt beroende av utrikeshandeln, trots att landet räknas som en av världens ledande handelsnationer.

Importen och exporten av produkter och tjänster till och från Nederländerna är så stor att utrikeshandeln sammanlagt når upp till ett belopp som kan motsvara över två tredjedelar av landets BNP. Den största handelspartnern är Tyskland, och av det totala handelsutbytet sker kring tre fjärdedelar med övriga EU-länder. År 2010 var Nederländerna Europas näst största exportör, efter Tyskland.

Huvudstaden Amsterdam är ett viktigt handelscentrum för tobaksprodukter, diamanter och ädelmetaller. De senaste åren har Nederländerna minskat på sin handel med industriella produkter och istället ökat handeln med mat och råvaror. < URL:<http://www.nationsencyclopedia.com/>> Många utländska bolag är etablerade i Nederländerna och landet har gjort flera höga utländska direktinvesteringar. Många nederländare arbetar för dessa utländska företag.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

14.1 Import och export

Nederländernas viktigaste import partners år 2011 var Tyskland (16.7%), Belgien (10.0%), Kina (8.4%), England (6.7%), USA (6.6%) och Frankrike (4.6%).

Nederländernas export uppgick år 2011 till totalt 404,6 miljarder euro. En ökning med 8,9 procent från 2010. Viktigaste export partners år 2011 var Tyskland (24.1%), Belgien (12.1%); Frankrike (8.9%), England (8.0%), Italien (4.8%) och USA (4.1%).

<URL:<http://www.hollandtrade.com/>>

De två senaste åren har exporten i Nederländerna ökat med 6,2 % (2011) och 4,0 % (2012). Importen har följt ungefär samma mönster med en ökning på 6,1 % (2011) och 3,2 % (2012).

14.2 Handel mellan Finland och Nederländerna

Både Finland och Nederländerna ingår i EU och är samtidigt medlemmar i EES. Det, samt Nederländernas öppna ekonomi, innebär att all handel dem emellan är tullfri och inga egentliga handelshinder finns. Nederländerna räknas som en av Finlands största exportpartners, tillsammans med Ryssland, Sverige, Tyskland, England och USA.

<URL:<http://www.economywatch.com/>>

Finlands handel med Nederländerna var på sin topp år 2010. Då exporterades varor för 3 543,8 miljoner euro och importens andel var 2 804,5 miljoner euro.

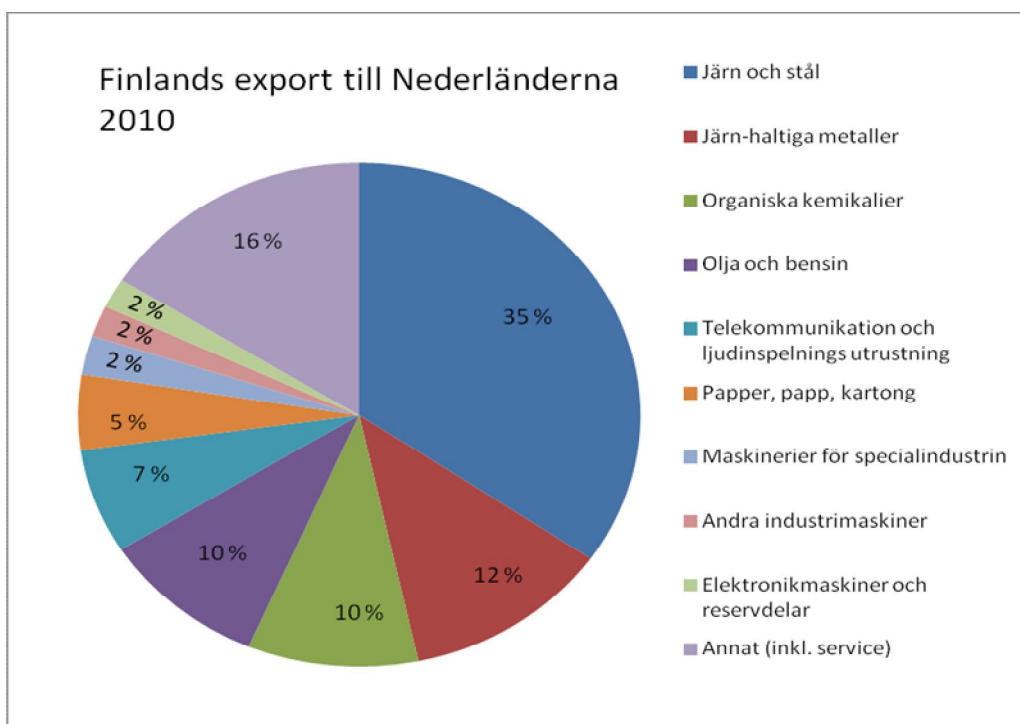

Diagram 1: Finlands export till Nederländerna 2010.

De varor som år 2010 exporterades mest från Finland till Nederländerna var järn och stål, icke järnhaltiga metaller, organiska kemikalier, olja och bensin, telekommunikation och ljudinspelnings utrustning, papper, kartong, industrimaskinerier och elektriska maskiner.

De mest importerade produkterna från Nederländerna år 2010 var metallhaltiga malmer och metallskrot, olja och bensin, plaster i obearbetad form, medicinska produkter, grönsaker och frukter, elektroniska maskinerier, kemiska material och produkter.

<URL:<http://www.finpro.fi/>>

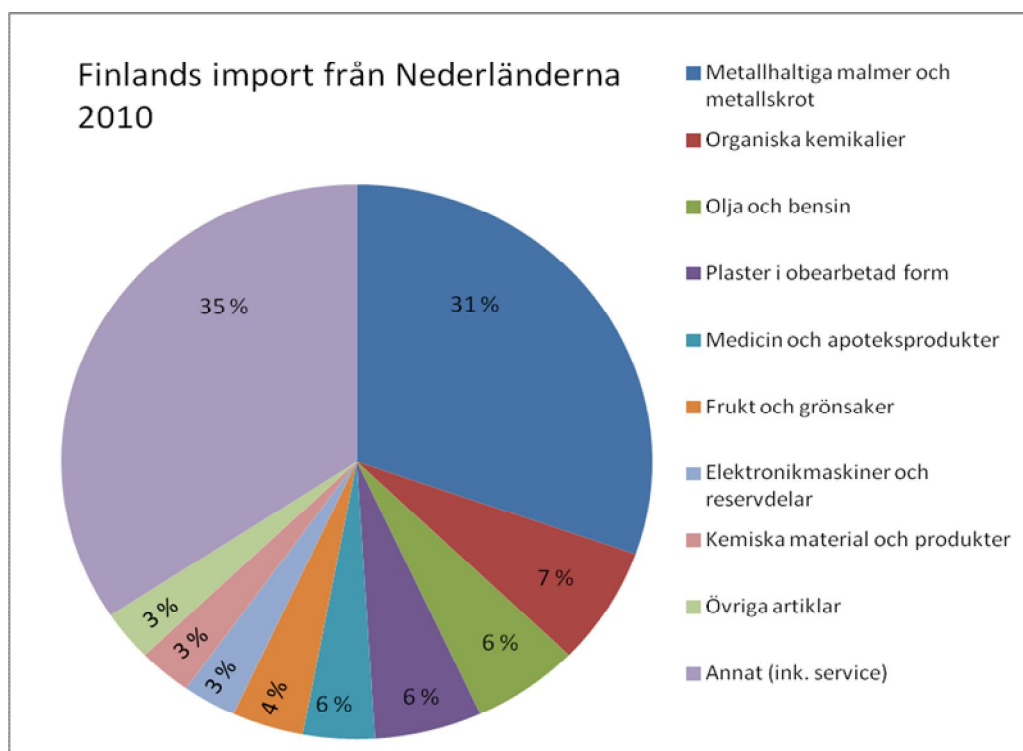

Diagram 2: Finlands import från Nederländerna 2010.

15 TULL

Eftersom Nederländerna ingår i Europeiska Unionen debiteras inga tullavgifter eller andra exportavgifter. EEG:s gemensamma tariffer tillämpas på import från länder utanför EU. TARIC-tariffen innehåller huvudsakligen värdetullar, som beräknas från cif-värdet (handelsvärde enligt GATT-koden) vid tullområdets importställe. Vid flygransport gäller gemenskapens tullområde vid landets gränsövergång som importplats.

Nederländerna kan bevilja tullförmåner, frihandels- etc. tullförmånsavtal med EG-länderna, Efta- och EES-länderna samt för produkter som har sitt ursprung i utvecklingsländerna. Tillsammans med tullen debiteras en del andra kostnader och skatter, t.ex. holländsk mervärdesskatt 19 %. Ingen tullfaktura eller konsulatfaktura behövs.

<Finnpro, Laivauskäsikirja, 2012, 13>

15.1 Handelsfaktura

En handelsfaktura skall skickas till mottagaren i minst två exemplar. Handelsfakturan innehåller detaljerad information och fungerar som en uppmaning att betala för den som köper och en försäkring om betalning för den exporterande parten. Handelsfakturan kan se olika ut beroende på land, men följande saker är det tänkt att en handelsfaktura skall innehålla; säljarens och köparens namn, adress och moms registrerings nummer. Om varans ursprungsland är känt skall detta också framkomma, samt leverans- och betalningsvillkor. Information om kollins storlek skall framgå, samt nummer, antal, sort, brutto- och nettovikt, noggrann beskrivning av varan och en 8-siffrig CN-tulltariffitel rekommenderas. Enskilt pris och totalpris samt eventuella rabatter och motivering till dessa bör också framkomma. Handelsfakturan skall märkas med T2L, transportdokument.

<Finnpro, Laivauskäsikirja, 2012, 13>

15.2 Transportdokument

Gemenskapsvaror får exporteras mellan medlemsländer utan tull- eller andra formaliteter, endast exportörens handelsfaktura och ett av transportören utarbetat transportdokument behövs. Handelsfakturan skickas direkt till mottagaren eftersom den inte behöver framföras för tullmyndigheterna.

Varors gemenskapsstatus bör anges om varor skickas från ett EU-land till ett annat genom ett tredje land som står utanför EU eller EFTA (European Free Trade Association), eller om varorna transporteras på internationella sjövägarna. Varor som transporteras på reguljära rutter med gemenskapsstatus behöver inte anges separat. I Finland sköts reguljärlinjetrafikens tillstånd av Åbo tullens sjöfartscentral. Varornas gemenskapsstatus anges genom T2L-dokumentet, en faktura eller ett transportdokument som skall märkas med T2L eller rederiets C-märkning. Som T2L-dokument används det administrativa enhetsdokumentet SAD-blanketten som är 4-5 sidor. Den exporterande medlemsstatens tullmyndigheter kan på begäran från den parten bekräfta varans gemenskapsstatus eller bevis på gemenskapsstatus. Bekräftelse på gemenskapsstatus behövs inte om gemenskapsstatusen framkommer i handelsfakturan eller i transportdokumentet, eller om varans totala värde inte överskrider 10 000 euro. En godkänd avsändare kan man kalla den som kan visa upp T2L-dokumentet och C-märkning. Denna behöver inte redogöra handlingar till tullen.

För varor som transporteras via ett EFTA-land tillämpar man den interna gemenskapens transiteringsförfarande som kallas T2-tansitering. I dessa fall rekommenderas även T2L-dokumentet. Externt transiteringsförfarande, T1-tansitering, tillämpas om ett land utanför EU vill föra in varor till ett EU-land. Dessa varor har inte fri rörlighet inom EU:s gränser och måste därför tullas inom EU.

<Finnpro, Laivauskäsikirja, 2012, 14>

15.3 Intyg, certifikat och försäkringar

Exportören bör före export se till att produkterna uppfyller specifika krav och aktuella standarder, tekniska föreskrifter eller andra särskilda krav som finns i lagstiftningen. Lagkraven för produktansvar måste också beaktas. Specialbestämmelser gällande märkning av varor gäller bland annat textilprodukter och skor, detaljhandelsförpackningar innehållande mat, dryck eller tapeter, papper, tvätt- och rengöringsmedel, leksaker, läkemedel och farmaceutiska produkter. CE-märkning är ett bevis på att produkten uppfyller väsentliga krav enligt EEG:s (Eastern European Group) nya förfaringssätt.

<Finnpro, Laivauskäsikirja, 2012, 14>

För ursprunget för varor/produkter från tredje land krävs ett ursprungscertifikat som utfärdas av Handelskammaren. EUR.1-varucertifikat krävs inte av handel inom EU. Någon förpackningsförteckning behövs inte heller. År 1991 enades miljöministeriet i Nederländerna tillsammans med företaget *Stichting Verpakkingen en Milieu* om ett frivilligt förpackningsförbund (Packaging Covenant) som skulle minska på onödigt bruk av förpackningsmaterial och minimera avfall. För flera av de produkter som omfattas av EG:s (Europeiska gemenskapen) direktiv för det nya förfaringssättet skall produktens tillverkare eller motsvarande utfärda en EG-försäkran om överensstämmelse (EC Declaration of Conformity). Kött- och köttprodukter kan man också exportera fritt om man inkluderar ett vanligt handelsdokument. Hälsointyg över dessa produkter krävs endast i få undantagsfall. Hälsointyg krävs dock vid transport av levande djur medan växter behöver växtpass eller plantintyg. När det gäller försäkringar vid export finns det inga restriktioner.

<Finnpro, Laivauskäsikirja, 2012, 13-15>

15.4 Intrastat

Inom EU använder man två olika system för att samla ihop information om utrikes handeln. Ett för handel med tredje land, det vill säga utanför EU (external trade), och ett för handel mellan EU-medlemsländer (internal trade). Intrastat kallas det system som används för att samla ihop information EU-medlemsländer emellan, och i Finland är det tullen som sammanställer denna information. Tullen rapporterar vidare till Finnish Foreign Trade Statistics som i sin tur skickar informationen vidare till Eurostat, EU:s statistik kontor. Informationen används i ett senare skede av beslutsfattare, planerare och forskare inom både den offentliga och den privata sektorn.

Företag som blir skyldiga att uppge denna information är FO-registrerade företag, vars värdeomsättning för införsel av varor överstiger 275 000 euro per år och för utförsel 500 000 euro per år. Deklarationen kan göras elektroniskt på internet genom TYV1 service broschyren som fås från Itella Information Oy:s hemsida.

<URL:<http://www.tulli.fi>>

16 ARBETSMARKNADEN

På den nederländska arbetsmarknaden råder i det stora hela konfliktfria överenskommelser i samförstånd. Sedan 1980-talet har fackföreningsrörelsen kommit överens om att göra arbetsmarknaden och arbetstiden mer flexibel i utbyte mot förkortade arbetstider och förmåner. Nederländerna har länge haft en stor arbetssysselsättning som år 2007 låg på 76 procent (mängden heltidsarbetande bland arbetsdugliga).

Antalet medlemmar i fackföreningar är rätt få, eftersom kollektivavtal på regeringens villkor även skall gälla icke fackanslutna. Arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer samarbetar ofta i olika frågor och ett rådgivande organ är *Stichting van de Arbeid*.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

Arbetslösheten i Nederländerna var som värst år 1986 men sjönk kraftigt till 2000-talets början. Landet har länge tenderat att ha den lägsta arbetslöshetssiffran i EU, som till exempel sommaren 2009 låg på 3,2 procent. I jämförelse låg arbetslössiffran i Finland + Åland på 7,7 procent samma tid, samma år. <URL:<http://www.stat.fi/>> Dock var det många som sjuk- och förtidspensionerade sig förut på grund av tidigare för generösa system, så speciellt många nederländska kvinnor arbetar idag bara deltid. Regeringen försöker i nuläget locka tillbaka de förtidspensionerade till arbetsmarknaden.

Reglerna för arbetslöshetsersättning har stramats åt ett antal gånger sedan 1980. <URL:<http://www.landguiden.se>> Ännu år 2010 var Nederländerna, tillsammans med Österrike, ett av de EU-länder med lägst arbetslöshet. <URL:<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/>> Trots det har arbetslöshetssiffran nu vänt till det sämre, och idag (september 2012) är 6,6 procent av den nederländska arbetskraften arbetslös. Byggnadsbranschen är den bransch där det råder mest

arbetslöshet och lyfts därmed mest arbetslöshetsunderstöd. Enligt statistikcentralen i Nederländerna är det nästan tre fjärdedelar mer arbetslöshetsunderstöd som utbetalas till byggnadsarbetare i jämförelse med ifjol (2011).

<URL:<http://www.cbs.nl/>>

17 TURISM

Nederländerna är ett populärt rese­mål för turister, men ekonomiskt sett uppväger inte turismen kostnaderna för vad det innebär, eftersom nederländerna själva är desto flitigare på att resa utomlands. De flesta turister som kommer till Nederländerna är tyskar och engelsmän.

Det absolut största turistmålet är huvudstaden Amsterdam, som är en mycket vacker, välkänd och internationell stad. En annan magnet för turister är blomsterfälten och tulpanerna som blommar på våren. Blomsterparken Keukenhof i Lisse, ca 35 km söder om Amsterdam är den största blomsterlöksträdgården i världen och dit vallfärdar turister från hela världen under vårmånaderna Mars – Maj. Dessutom erbjuder Nederländerna massor av små pittoreska städer, sevärd­a gamla kyrkor, stadshus, kanaler, kvarnar och vindmöller, museer och ostmarknader. En unik sevärdhet för utlänningar är det så kallade Polderlandskapet som finns att ses på flera ställen i Nederländerna.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

18 INFRASTRUKTUR

Som tidigare blivit nämnt så har Nederländerna ett mycket bra kommunikationsnät för transport. Tack vare sitt gynnsamma läge nära Europas mest trafikerade floder och världens mest trafikerade hav har landet blivit en kommunikationsmitt inom EU, och är dessutom en av världens ledande sjöfartsnationer. Nätet byggs upp kring hamnen i Rotterdam, som är världens mest trafikerade hamn, och flygfältet Schiphol nära Amsterdam.

Förutsättningarna för vattentransporter i landet är speciellt bra. De trafikerade floderna och kanalerna utgör 500 mil segelbart vatten tillsammans på samma gång som de står i förbindelse med olika industriområden i Centraleuropa. Inlandsflottan har hand om över hälften av transporterna på Rhen-floden och den är större än havsflottan. En tredjedel av all varustransport i Nederländerna sker på floderna och kanalerna.

Det nederländska vägnätet är omfattat och i gott skick med till största delen asfalterade vägar. Dock förekommer trafikstockningar i den västra delen av landet och är ett stort problem. Nya tunnlar under kanaler och floder byggs hela tiden för att minimera trafikträngseln, och vägavgifter har införts under vissa tider.

Cykeln är populär bland nederländarna och cykelvägar finns det gott om i det platta landet; närmare 20 000 km sammanlagt. Det sägs att det finns så mycket som två cyklar per invånare i landet.

Järnvägarna är statsägda och består av ett 3 000 km långt järnvägsnät och används så gott som endast för persontrafik. År 2007 byggdes en skild järnvägslinje för godstransport mellan Rotterdam och Ruhrområdet i Tyskland.

I landet finns fyra internationella flygfälten. Schiphol som ligger nära Amsterdam är Europas största. KLM (Koninlijke Luchtvaart Maatschappij) är ett av världens äldsta

flygbolag. Idag har de även störst omsättning bland världens flygbolag, tillsammans med Air France som de bildade holdingbolag med 2004. Båda bolagen flyger under egna namn.

<URL:<http://www.landguiden.se>>

19 LAGSTIFTNING

Vid en påbörjad internationaliseringsprocess är det viktigt, att man känner till en del av det nya landets lagstiftningar och rättssystem. Även om man till en början enbart idkar direkt export, så vore det ett tryggare alternativ om man tar reda på och läser in sig på de bestämmelser som kan bli aktuella för en själv under företagets internationalisering.

Den nederländska grundlagen togs i bruk år 1815 och den senaste ändringen blev gjord år 2002. <URL:<http://www.wipo.int/>> Numera är många förfaringsätt integrerade med EU-lagstiftning så att liknande tillämpningar gäller för alla EU medlemsländer. I kapitlen nedan kommer jag att presentera kort om immaterialrätt, nyttighetsmodell, om olika bolagsformer i Nederländerna samt beskattning. Och därtill information om vart man kan vända sig för att få ytterligare hjälp eller information angående dessa saker.

19.1 Immaterialrätt

Nederländerna är medlem i världsorganisationen för immaterialrätt WIPO (World Intellectual Property Organisation), som är en organisation som ägnar sig åt användningen av immateriella rättigheter, såsom patent, upphovsmärke, varumärken, design och dylikt. <URL:<http://www.wipo.int/>> Sedan år 1997 är landet även medlem av EPC (European Patent Organisation). <URL:<http://www.epo.org/>>

19.1.1 Patent

För att få patentskydd i de europeiska länderna måste man fylla i EPC ansökningsblanketterna som kan fås från EPOs internetsidor. Blanketterna kan skickas in till Patent- och registerstyrelsen i Helsingfors så att ärendet behandlas vidare därifrån, eller direkt till Europeiska patentverkets huvudkontor som är beläget i München, Tyskland. Då patent ansökan godkänts av europeiska patentverket trär patent skyddet i kraft i det land där man begärt om patent. Mer detaljerad information

om EPC ansökningsblanketterna och -avgifterna fås från Patent- och registerstyrelsens hemsidor: <http://www.prh.fi/sv/patentit/ulkomaat.html>.

<URL:<http://www.prh.fi/>>

19.1.2 Varumärke

Ett varumärke är ett särskiljande kännetecken som används för att skilja mellan identiska eller liknande varor och tjänster som erbjuds av olika tillverkare eller leverantörer. Varumärken är en typ av industriell äganderätt, som skyddas av immateriella rättigheter.

För att inte behöva registrera sig vid varje regionalt eller nationellt kontor så finns det ett system för internationell registrering av varumärken. Alla WIPOs medlemsnationer har möjlighet till Madrid systemet; The Madrid System for International Registration of Marks. <URL:<http://www.wipo.int/>> Madrid systemet skyddar ditt varumärke världen över och detta görs genom ifyllnad av en ansökningsblankett som hittas på WIPOs hemsidor. Om man vill göra ändringar i efterhand är det fullt möjligt att förnya registreringen genom ett enda ärende för att den nya registreringen skall börja gälla.

<URL:<http://www.wipo.int/>>

19.1.3 Mönsterskydd

För de företag som har satsat på en produkts unika design och vill undvika att kopior börjar dyka upp marknaden är det skäl att ansöka om mönsterskydd. Mönsterskyddet ger ensamrätt till att utnyttja mönstret samt resultatet av formgivningsarbete. <<http://www.prh.fi/>> Om man ämnar söka mönsterskydd utomlands finns det tre olika sätt man kan göra det på. Man kan använda sig av det nationella registreringsystemet där det krävs en separat ansökan för varje enskilt land på dess lokala språk. Eller så kan man använda systemet med gemenskapsformgivning som

ger ett mönsterskydd inom hela EG-området. Eller så gör man en internationell registrering enligt Genèveakten till Haagkonventionen. Mer info om de tre olika förfaringssätten fås från Patent- och Registerstyrelsens hemsidor: <http://www.prh.fi/sv/mallioikeudet/registreringutomlands.html>. För att lyckas avgöra vilket system man skall använda kan det vara bäst att använda sig av ett ombud om man planerar att söka mönsterskydd utomlands.

<URL:<http://www.prh.fi/>>

19.1.4 Nyttighetsmodell

Nyttighetsmodell är ett liknande förbudssätt till patent. Nyttighetsmodell innebär att innehavaren berättigas att förbjuda andra att yrkesmässigt utnyttja dennes uppfinning eller nyttighetsmodell. Med yrkesmässigt utnyttjande menas bland annat tillverkning, försäljning, användning samt import av produkter som är skyddade med nyttighetsmodell.

Patent ger dock bättre skydd, eftersom nyttighetsmodellen gäller enbart i de länder där nyttighetsmodell har ansökts och beviljats. I Finland är det Patent- och registerstyrelsen som beviljar nyttighetsmodellen, och förbudsrätten gäller högst 10 år efter ansökningsdag. Ansökan om nyttighetsmodell utomlands görs på samma sätt som patent ansökan utomlands. För länder som inte har nyttighetsmodell är det enbart en patent ansökan som gäller.

<<http://www.prh.fi/>>

19.2 Bolagsformer

Nederländska handelskammaren, Chamber of commerce (KvK), är den första kontaktpunkten ifall man har tänkt starta företag i Nederländerna. Alla måste registreras i KvKs handelsregister inom en vecka efter startdagen. Avgifterna för registrering beror på bolagsformen. Företagsnamnet måste uppfylla kraven i Dutch

Company Name Act, och företaget måste registreras till skatteverket i Nederländerna. Länk till handelskammaren och skattemyndigheterna hittas på sidan 66 - 67 i arbetet.

<URL:<http://www.enterpriseurope.se>>

Bolagsformerna är fem stycken till antalet. Nedan följer en kort beskrivning på dem samt deras nederländska benämningar.

Besloten Vennotschap met beperkte aansprakelijkheid (BV). Privataktiebolag med en juridisk person som har begränsat personligt ansvar. Minsta aktiekapitalet är 18 000 euro.

Naamlooze Vennootschap (NV), är ett publikt aktiebolag med minsta aktiekapital på 45 000 euro.

Vennootschap onder firma (VOF) är ett handelsbolag med minst två bolagsmän som har både personligt och solidariskt ansvar men ingen juridisk person finns. Är motsvarigheten till öppet bolag i Finland.

Commanditaire Vennootschap (CV), är ett kommanditbolag som har minst en delägare med personligt och solidariskt ansvar, och minst en delägare med ansvar begränsat till satsat kapital. Ingen juridisk person finns.

De Eenmanszaak kallas den enskilda firman där man har en enskild näringsidkare med personligt ansvar och ingen juridisk person behövs.

<URL:<http://www.enterpriseurope.se>>

19.3 Beskattning

Beskattningen i Nederländerna blir en allt mer viktig fråga, speciellt efter anslutningen till EU 1993 och introduktion till euron 2002. Nederländerna är en liten men relativt öppen ekonomi. Landets regering har länge förespråkat internationellt samarbete och de vill inte att beskattningen skall bli ett problem eller ett hinder för detta, vilket återspeglas på det sätt företagens vinst beskattas.

<URL:<http://www.orangetax.nl>>

19.3.1 Företagsbeskattning

Ett vinstbringande företag är skyldigt att betala företagsskatt. En rad olika faktorer bestämmer beskattningens storlek och i vilket land företag är skyldigt att betala skatt. Företag som är grundade i Nederländerna är bofasta skattebetalare. Företag som inte är grundade i Nederländerna, men som härleder nederländsk inkomst är icke-bofasta skattebetalare. Stiftelser och föreningar kan också bli tvungna att betala företagsskatt ifall de bedriver affärer.

Företagsskatten är olika beroende på bolagsform. Vid t.ex. enskild firma och handelsbolag (VOF) läggs företagets vinst på den privata inkomsten, och på totalsumman betalas sedan den personliga inkomstskatten. Gällande aktiebolag (BV) varierar företagsskatten beroende på storleken på företagets omsättning. <URL:<http://www.enterpriseurope.se/>> En skatteprocent på 20 % dras av från den beskattningsbara inkomsten som överskrider 25 000 euro, 23,5 % av den beskattningsbara inkomsten upp till 60 000 euro och 25,5 % på den del som överskrider 60 000 euro.

Ett offentligt (NV) eller privat aktiebolag (BV) är skyldigt att lämna in en årlig deklaration på den beskattningsbara inkomsten till skattemyndigheterna inom sex månader efter räkenskapsperiodens slut. <URL:<http://www.orangetax.nl>>

19.3.2 Beskattning för löntagare

Alla som i Nederländerna har ett avlönat arbete är skyldiga att betala löneskatt. Den arbetsgivare eller enhet som betalar ut löner drar av löneskatt samt källskatt och betalar den regelbundet till Skatteförvaltningen.

Källskatten består av löneskatt samt sociala avgifter. Till sociala avgifter räknas pension (AOW), efterlevandepension (ANW) och de allmänna vårdkostnaderna för exceptionell vård (AWBZ). Personer som arbetar i Nederländerna har i allmänhet en social trygghet och måste därför, precis som i Finland, betala sociala bidrag. Ett undantag kan till exempel gälla vid tillfällig utstationering.

Precis som i Finland ingår i ”den riktiga lönen” som utbetalas till arbetstagaren även semesterersättning, övertidskompensering, provisioner, årlig bonus, och allt annat en arbetsgivare betalar kontant till ett anställd som anses som ersättning för arbete. Till natura förmåner räknas bland annat ersättning av måltider, möjligheten att använda kollektivtrafik på arbetsgivarens bekostnad, arbetskläder eller andra verktyg som man är beroende av för att kunna utföra sitt arbete. Dessa förmåner beskattas inte heller i Nederländerna.

Inkomstskatten i Nederländerna är progressiv. Skattesatserna för inkomst från arbete eller hemmet kan variera mellan 33,65 % upp till maximalt 52 % beroende på inkomstens storlek (inklusive sociala avgifter).

<URL:<http://www.orangetax.nl>>

19.3.3 Mervärdesskatt

I Nederländerna känner man mervärdesskatten (moms) som BTW. Moms är en allmän skatt på konsumtion och andra privata utgifter och ingår i priset som konsumenter betalar för varor och tjänster. Alla företag måste skicka en redogörelse över skatt till skatteförvaltningen. Företagare har rätt att dra av moms summan från köp av varor från andra företag. Tjänster som i Nederländerna inte är beskattningsbara är olika medicinska tjänster, vissa typer av utbildning, försäkringar samt banktjänster.

De nederländska momssatserna är tre till antalet. 19 % är den allmänna momssatsen. Utöver den finns en reducerad momssats, 6 % och en special momssats på 0 %. 6 % moms tillämpas på bland annat livsmedel, läkemedel, böcker, tidningar, persontransporter, vatten, nöjen (zoo, circus) logi och sport samt en rad varor och tjänster som används inom jordbruket. 0 % moms tillämpas på vissa gränsöverskridande transaktioner, d.v.s. export av varor till ett land utanför EU, leverans av varor till företag inom EU och för tjänster med anknytning till dessa leveranser. Resultatet är att varorna lämnar Nederländerna momsfritt.

<URL:<http://www.orangetax.nl>>

Länkar till nederländska myndigheter där man kan hitta ytterligare information om taxering i landet finns på sidan 67 i arbetet.

20 LOKALA ANVÄNDBARA ADRESSER

FINPRO

Erbjuder finska företag konsulttjänster i olika faser av internationalisering.

VIEXPO

Erbjuder marknadsanalyser, sammontrar, fact finding-resor, exportnätverk, exportchefstjänster och språktjänster.

FINNVERA

Kan erbjuda finansiering för etablering, tillväxt och internationalisering av finsk företagsverksamhet och export.

ÖSTERBOTTENS HANDELSKAMMARE

Bevakar företagens intressen och utvecklar verksamhetsförutsättningarna för företagen i handelskammarens verksamhetsområde. Som medlem kan man dra nytta av både regionala och internationella nätverk.

20.1 Övriga adresser

Företagsdatabaser där man kan hitta information om nederländska företag:

Kamer van Koophandel

<http://www.kvk.nl/>

ABC Direct

http://www.abcdirect.nl/start/abc_benelux/NL/nl/index.html

Kompass

<http://www.kompass.nl/>

Företag noterade på den lokala börsen hittar man på Amsterdams beurs AEX,
<http://www.beurs.nl/>

The Agency for International Business and Cooperation (EVD) – Finns till för att förse företag med användbar information och kontakter för att framgångsrikt kunna göra affärer i Nederländerna. Sidan fås dock enbart på nederländska.

<http://www.agentschapnl.nl/>

Finnish Dutch Trade Guild – En förening som sammanför finska och nederländska företag med avsikt att kunna dela information och främja affärsrelationer. De organiserar även föreläsningar och exkursioner, och inkasserar en årlig medlemsavgift.

<http://www.fdtg.eu/index.php>

För mer information om landets taxering kan man besöka följande adresser:

Finansdepartementet: www.minfin.nl

Skattemyndigheterna: www.belastingdienst.nl

Tullen: www.douane.nl

21 UNDERSÖKNINGEN

Syftet med den empiriska delen är att hitta minst fem företag runt om i Österbotten som planerar att utvidga sin verksamhet till Nederländerna. Jag vill ta reda på ifall en landsprofil/exportguide vore till någon nytta för företagen inför en export process. Detta var lättare sagt än gjort, eftersom Nederländerna har blivit en stor marknad i Europa och många företag som exporterar utomlands redan har Nederländerna som sin samarbetspartner.

För att få en början i sökandet av företag tog jag genast kontakt med Viexpo, där Hillevi Ylitorvi skickade mig en lista på företag som redan idkar export till Nederländerna. Utöver dem har jag själv sökt fram potentiella mindre företag som inte redan exporterar, och kontaktat dem och frågat om den nederländska marknaden möjligtvis ligger i deras intresse. Av de ca 20 företag som jag kontaktade per e-post fick jag svar från fyra. Till något företag som jag verkligen var intresserad av att ha med i undersökningen ringde jag personligen. Jag lyckades till sist samla ihop fem stycken företag att ha med i min undersökning.

Mitt frågeformulär består av 11 stycken frågor, både öppna och slutna. Dessa skickades per e-post till företagen som fick svara på frågorna fritt i ett word-dokument och returnera formuläret till min e-post adress. De företag som svarade på frågorna svarade inom en relativt kort tid. Men eftersom jag inte fick tillräckligt många svar ringde jag upp en del företag, och skickade frågorna i efterhand. Jag ville göra intervjun per e-post eftersom jag ansåg det vara minst tidskrävande för både mig och företagen. Ifall jag velat försäkra mig om fler och snabbare svar tror jag att det bästa sättet hade varit att ringa och göra intervju per telefon. Då kan man också försäkra sig om att rätt person inom företaget får svara på frågorna.

21.1 Frågeformuläret

Undersökningen har nu gjorts utgående från fem företag. Tre företag som redan exporterar till Nederländerna, ett företag som har Nederländerna som sin målmarknad och ett företag som exporterar sporadiskt men har planer på att utöka export mängden. De 11 frågorna och dess svarsalternativ kan man se från bilaga 1.

Den första frågan var: Inom vilken bransch/område är ert företag verksamt? Den här frågan är intressant eftersom det antagligen råder olikheter inom olika branscher och vilken sorts information man anser vara viktig.

Andra frågan var: Exporterar ni redan till Nederländerna eller funderar ni på att göra det? Med den här frågan får man reda på i vilket skede av export processen företaget ligger.

Tredje frågan var: Är någon av dessa faktorer bidragande varför export till just Nederländerna ligger i ert intresse? På den här frågan fick man välja mellan 8 olika svarsalternativ. Här ville jag få fram vad det beror på då ett litet/mellanstort företag väljer att expandera utomlands.

Fjärde frågan var: Har ni redan sökt någon information och/eller gjort marknadsundersökning angående Nederländerna? Var och hur? Med den här frågan får man reda på i hur stor grad företag faktiskt söker information om en ny marknad, samt hur de bär sig åt.

Den femte frågan löd: Om ni inte redan verkar på den nederländska marknaden, inom vilken tidsperiod har ni tänkt utvidga verksamheten dit? Om företaget i fråga redan verkade på nederländsk marknad kunde de hoppa över den här frågan och gå vidare till nästa. Men jag ville såklart få reda på hur företagets tidsplan ser ut och om en eventuell internationaliserings guide vore till nytta då, just nu eller långt senare.

Den sjätte frågan var: Om ni redan verkar på den nederländska marknaden, hur länge har ni varit verksamma där? Med den här frågan ville jag veta om företaget är nytt eller redan välbekant med den nederländska marknaden.

Den sjunde frågan var: Hur ämnar ni verka/verkar ni på den nederländska marknaden? På den här frågan fick företagen välja mellan 8 olika alternativ. Det för att ta reda på på vilket sätt ett relativt litet företag väljer att ta sig ut på en ny marknad.

Den åttande frågan var: Har ni behov/skulle ha haft nytta av hjälp och information inom följande områden med tanke på er utvidgning av verksamheten till Nederländerna? Här fick företagen välja mellan 10 olika svarsalternativ. Jag ville såklart veta vilken sorts information som företagen anses vara väsentlig för just dem. Eftersom man i en exportguide då bör se till olika behov och inkludera olika sorters information.

Fråga nio var: Tror ni att en landsprofil med grundläggande information om Nederländerna skulle underlätta ert förarbete innan påbörjad export? Här ville jag veta om företagen faktiskt har nytta av en landsprofil och i hur stor grad de tror sig skulle använda den. Denna fråga är den mest relevanta för mig eftersom svaren på den är huvudsyftet med undersökningen.

Den tionde frågan var: Vilka har hittills varit era viktigaste informationskällor? Här fick företagen välja mellan åtta olika svarsalternativ. Och jag ville få reda på vilken informations källa som är den mest använda bland företagen.

Den elfte och sista frågan löd: Hur anser ni nederländarna vara som samarbetspartners? Det här ville jag veta eftersom jag tror det vore intressant att inför en påbörjad exportprocess få höra andras åsikter och erfarenhet, samt vad man kan förvänta sig.

21.2 Presentation av företagen och svar

Företagen som svarat verkar alla inom olika branscher; metall-/pälsnärlingsindustrin, cafe' och konditori (livsmedelsindustrin), skogsmaskinsindustrin, båtbranschen och logistik- och transportbranschen. Jag är glad att jag lyckades få med företag från så pass olika branscher eftersom svaren blev varierande och intressanta. Alla fem företag är verksamma i Österbotten.

Företag 1 finns i Närpes och tillverkar sopbilspåbyggnader och släpvagnar. De har varit verksamma sedan 1950 och exporterar sporadiskt till Nederländerna. Anledningen till export var på grund av tillväxtbehovet samt hemmamarknadens begränsade storlek. Exporten planerar man utvidga inom 1-2 år och detta skulle ske genom direkt export till någon representant i landet eller joint venture samarbete.

Tabell 1. Första företagets svar på fråga 8.

Allmän landsfakta	x
Kultur o. Affärskultur	x
Infrastruktur	x
Ekonomi	x
Arbetsmarknad	x
Handel o Finansiering	x
Lagstiftning	x
Viktiga adresser	x

Företaget ansåg sig ha nytta av all tänkbar information inför sin exportprocess. Men främst ville de få branschspecifik information om just sitt verksamhetsområde.

Företag 2 är ett metallföretag som tillverkar foderköksmaskiner och tankbilar för pälsdjursnärlingen. De är stationerade i Vasa och har ca 30 års erfarenhet inom sin bransch. Tack vare deras smala nisch exporterar de idag nästan världen över. Export till Nederländerna har skett i redan 10 års tid och detta genom en representant i landet.

Företaget tror inte att de skulle ha haft någon desto större nytta av information gällande Nederländerna innan de påbörjade sin export. På grund av den smala nischen behövs snarare mer branschspecifik information än allmän information.

Företag 3 finns i Kvevlax och har varit verksamt i mindre än två år. Det är ett bageri som tillverkar sina kvalitativa och ekologiska livsmedelsprodukter utifrån närproducerade råvaror. Företaget exporterar inte ännu och kan inte ange någon exakt tidsram för när exporten kunde påbörjas. Den tyska marknaden har undersökts och företaget skulle vilja visa upp sin image och sina ekologiska produkter som just nu ligger i tiden. Produkter som till exempel knäckebröd och sylter och marmelader som de kokar själva är sådana som kan tänkas exporteras. Export till Europa, inklusive Nederländerna, kunde ske via en representant i landet.

Tabell 2. Tredje företags svar på fråga 8.

Allmän landsfakta	
Kultur o. Affärskultur	x
Infrastruktur	
Ekonomi	
Arbetsmarknad	
Handel o Finansiering	
Lagstiftning	x
Viktiga adresser	x

Företaget tror sig ha mest nytta av information såsom kultur och affärskultur (finns det något intresse för ekologiska/närproducerade produkter i landet), lagstiftning (såsom export och import regler) samt viktiga adresser (för att få hjälp och råd att lokalisera sig på en ny marknad).

Företag 4 ligger också i Kvevlax och verkar inom skogsmaskinsbranschen. Det är ett ca 20-årigt företag, som redan exporterar sina produkter till de flesta europeiska länder. De exporterar inte till Nederländerna i dagsläget, men har planer på att göra

det på grund av tillväxtbehov samt riskspridning. Företaget tror att det bästa förfaringssättet vore genom direkt export via en representant i landet.

Tabell 3. Fjärde företags svar på fråga 8.

Allmän landsfakta	x
Kultur o. Affärskultur	x
Infrastruktur	x
Ekonomi	x
Arbetsmarknad	x
Handel o Finansiering	x
Lagstiftning	x
Viktiga adresser	x

All tänkbar information om den nederländska marknaden ligger i företags intresse.

Företag fem finns i Malax och grundades 1976. Företaget tillverkar motorbåtar av finsk kvalitet och exporterar dem inom hela Europa. Deras export till Nederländerna har hållit på i 5-10 års tid genom direkt export via en representant i landet. Den största bidragande faktorn till exporten är riskspridning.

Tabell 4. Femte företags svar på fråga 8.

Allmän landsfakta	
Kultur o. Affärskultur	
Infrastruktur	
Ekonomi	x
Arbetsmarknad	x
Handel o Finansiering	
Lagstiftning	
Viktiga adresser	x

Företaget menar att all information ovan är viktig, men att de själva inte skulle ha haft nämnvärd nytta av den vid sin påbörjade export. Ekonomi, arbetsmarknad och viktiga adresser är enligt företaget viktiga termer.

21.3 Analys av undersökningen

Tre av företagen svarade att de absolut skulle ha nytta av, att läsa en landsprofil om Nederländerna innan de utvidgar sin verksamhet dit. Det två företag som inte ansåg sig ha någon betydande nytta av en landsprofil, är de två som redan har exporterat till Nederländerna i flera år. Man kan tänka sig att om man redan idkar lyckad export och har klarat av det, utan att söka desto mera information, så har man inte heller tänkt på i vilken grad en landsprofil kunde ha underlättat innan påbörjad export. Medan ett mindre företag som inte tidigare har erfarenhet av export är mera mån om att ta till sig all information som finns tillhanda. Om informationen gjorde någon nytta kan en företagare kanske svara på först senare, då det visar sig om det internationella samarbetet är lyckosamt och lönsamt för företaget eller inte.

De viktigaste informationskällorna för de tre företag som redan har sökt information har varit utställningar och mässor. Ett företag hade också använt sig av handelskamrar och livsnäringsorganisationer, och ett annat av tidskrifter och internet.

När jag frågade hur de anser nederländarna vara som samarbetspartners var svaren någorlunda likjämbna; ”Raka och proffsiga”, ”De är bra som handelsparter och är en mycket viktig referens för oss med tanke på övrig export.”, ”Inga problem med vår dealer, men kunderna är mycket komplicerade och tidskrävande.”

För att dra en slutsats av svaren ser man att viktiga adresser är den information som företagen som deltagit i min undersökning anser vara allra viktigast att få tillgång till. Eftersom internet idag är så etablerat och det finns många handelsnätverk att ansluta sig till, kan man förstå detta. Om man har tillgång till de viktigaste adresserna och får prata med experter inom området, personer i samma sats eller höra om andras erfarenheter är man redan en bra bit på väg i sin export process. Från de rätta adresserna får man tag i den rätta informationen för att påbörja sin export.

22 SLUTORD

Det här lärdomsprovet har sammanställts som en landsprofil om Nederländerna, som samtidigt skall fungera som en guide inför företagets internationaliseringsprocess. Nederländerna är i dagens läge en stor marknad, en av EU:s största handelspartners, och många företag har redan etablerade samarbetspartners i landet. Potential finns fortfarande på marknaden, dels på grund av det höga invånarantalet i landet samt tack vare landets centrala läge vid kusten i Europa.

Idén till lärdomsprovets innehåll fick jag efter mina fem månaders studier vid Hanze University Groningen i Nederländerna. Samtidigt som jag ville kunna tillämpa mina egna kunskaper och erfarenheter i arbetet ville jag lära mig mera om landet, dess historia och system. Genom att skriva den teoretiska delen har jag lärt mig väldigt många nya saker om sådant jag inte visste medan jag bodde i Nederländerna. Det har också varit intressant att kunna skriva om sådant som jag själv redan vetat eller har upplevt. Gällande den empiriska delen så var det intressant att få reda på hur mycket samarbete österbottniska företag har med Nederländerna, och vilka varor och produkter som exporteras och importeras mellan Nederländerna och Finland, samt på vilket sätt det sker.

Det var inga större problem att få tag på aktuell information gällande utrikeshandel och internationalisering. Internet förblev den främsta källan, varifrån jag har sökt tillförlitlig information från nederländska hemsidor och institutioner, globala hemsidor och finska myndigheters hemsidor.

Jag är nöjd med detta lärdomsprov, och jag känner att jag har uppnått syftet jag hade innan jag påbörjade forskningen. Jag hoppas att arbetet skall kunna vara till hjälp för något företag som har tillväxtplaner med Nederländerna som sin målmarknad. Speciellt hoppas jag att de exporterande företag som har medverkat i min undersökning skall dra nytta av att läsa denna sammanställning.

23 KÄLLFÖRTECKNING

23.1 Elektroniska databaser

Landguiden, <URL: <http://www.landguiden.se>>

The official site of Holland [online] Uppdaterad 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:

- Fakta
<URL:<http://www.holland.com/se/tourism/Hollandinfo/Om-Holland/fakta.htm>>
- Provincer [Hänvisning 25.10.2012].
<URL:<http://www.holland.com/se/Leisure-Trade/Hollandska-guldkorn/Regioner/Provincer.htm>>

Yle, Vetamix [online] Uppdaterad 11.6.2008. Tillgänglig i form av www-dokument
<URL:<http://vetamix.yle.fi/media/12751>>

Världens historia [online] Uppdaterad 25.1.2011. [Hänvisning 21.10.2012]
Tillgängligt i form av www-dokument <URL:<http://varldenshistoria.se/fraga-oss/heter-det-holland-eller-nederlaenderna>>

Holland.se. Reseguide för dig som tänker resa till Holland [online] [Hänvisning 21.10.2012]. Tillgängligt i form av www-dokument <URL:<http://www.hollands.se>>

Holland-info.nl. Provinces [online] [Hänvisning 25.10.2012] Tillgängligt i form av
www-dokument:

<URL:http://www.holland-info.nl/holland.php?page=steden.nl&menu=menu_nl>

Amsterdam-info. Allmän info om Nederländerna. [online] Uppdaterad 25.10.2012 [Hänvisning 25.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.amsterdam.info/se/nederlanderna/>>

CIA - The world fact book. [online] Uppdaterad oktober 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/nl.html>>

Cobra Museum. [online] Uppdaterad 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.cobra-museum.nl/en/cobra.html>>

Export Rådet. Swedish Trade Council. [online] Uppdaterad 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.swedishtrade.se/sv/vara-kontor/europa/nederlanderna/Om-Nederlanderna/>>

World Business Culture. Doing business in the Netherlands. [online] Uppdaterad 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.worldbusinessculture.com/Business-in-Netherlands.html>>

Encyclopedia of the Nations. Netherlands, Foreign trade. [online] Uppdaterad 2012. [Hänvisning 3.10.20210] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.nationsencyclopedia.com/Europe/Netherlands-FOREIGN-TRADE.html>>

Holland. Partners in International Business. [online] Uppdaterad 2012 [Hänvisning 3.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.hollandtrade.com/business-information/holland-information/export-and-import/>>

Economy Watch. Finland trade [online] Uppdaterad 18.3.2010 [Hänvisning 14.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.economywatch.com/world_economy/finland/export-import.html>

Finpro. Netherlands country profile. [online] Uppdaterad 2012. [Hänvisning 14.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.finpro.fi/web/english-pages/country-profiles/netherlands/>>

Finska tullen. Intrastat in Finland 2012, Intrastat guide 2012 [online] Uppdaterad 2012. [Hänvisning 14.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.tulli.fi/en/finnish_customs/statistics/intrastat/liitteet12/01_EN2012.pdf> sida: 1-2

Statistikcentralen. [online] Uppdaterad 24.8.2010 [Hänvisning 10.2010] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://www.stat.fi/til/tyti/2010/07/tyti_2010_07_2010-08-24_tau_017_sv.htm>

Statistics Netherlands [online] Uppdaterad 18.10.2012 [Hänvisning 27.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:<http://www.cbs.nl/en-GB/menu/themas/arbeid-sociale-zekerheid/publicaties/artikelen/archief/2012/2012-058-pb.htm>>

Eurostat, News release euro indicators. [online] Uppdaterad Juni 2010 [Hänvisning 27.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument:
<URL:http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-30072010-AP/EN/3-30072010-AP-EN.PDF> sida: 1

WIPO – World Intellectual Property Organization. [online] Uppdaterad 2012. Tillgänglig i form av www-dokument:

- What is WIPO? [Hänvisning 20.10.2012]
<URL:<http://www.wipo.int/about-wipo/en/index.html>>

- Netherlands [Hänvisning 27.10.2012]
<URL:<http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=7418>>
- Trademarks gateway [Hänvisning 21.10.2012]
<URL:<http://www.wipo.int/trademarks/en/>>
- Madrid system [Hänvisning 21.10.2012]
<URL:<http://www.wipo.int/madrid/en/>>

EPO – European patent office. [online] Uppdaterad 26.10.2012. Tillgänglig i form av www-dokument:

- European Patent Organisation [Hänvisning 27.10.2012]
<URL:<http://www.epo.org/about-us/organisation.html>>
- Member states [Hänvisning 20.10.2012]
<URL:<http://www.epo.org/about-us/organisation/member-states.html>>

PRH - Patent- och registerstyrelsen, Finland. [online], Tillgänglig i form av www-dokument:

- Europapatentansökan. Uppdaterad 1.2.2010 [Hänvisning 20.10.2012]
<URL:<http://www.prh.fi/sv/patentit/ulkomaat/eurooppapatentti.html>>
- Vad är mönsterrätt? Uppdaterad 9.6.2012 [Hänvisning 21.10.2012]
<URL:http://www.prh.fi/sv/mallioikeudet/mika_mallisuoja_on_30.html>
- Registrering utomlands. Uppdaterad 31.5.2011 [Hänvisning 21.10.2011]
<URL:<http://www.prh.fi/sv/mallioikeudet/registreringutomlands.html>>
- Nyttighetsmodeller. Uppdaterad 24.5.2012 [Hänvisning 21.10.2012]
URL:<http://www.prh.fi/sv/hyodyllisyysmallit.html>
- Ansökan om nyttighetsmodell utomlands. Uppdaterad 16.10.2002. [Hänvisning 21.10.2012]
<URL: <http://www.prh.fi/sv/hyodyllisyysmallit/hakeminenulkomailla.html>>

Enterprise Europe. Starta företag i Nederländerna. [online] Uppdaterad 5.12.2011 [Hänvisning 21.10.2012] Tillgänglig i form av www-dokument: <URL:<http://www.enterpriseurope.se/radgivningochinformation/etableraforetagieu/etableringsguiden/fordjupning/nederlanderna.4.75211b3f12c82646be0800081149.html>>

Orange taxations services. Taxation in the Netherlands. [online] Uppdaterad 2007 [Hänvisning 21.10.2012] Tillgänglig I form av www-dokument: <URL:<http://www.orangetax.nl/taxation.pdf>> sida: 5, 9, 13-14, 17, 21, 26-27, 36-38.

23.2 Tryckta verk

Forsman T. 27 Mars 2011. Sydösterbotten vill locka flyende holländare; Han fann sitt nya hem i Nämptäs. Vasabladet, sida 6

Finnpro 2012. Laivauskäsikirja. Helsingfors.

BILAGA 1

Undersökning om Export till Nederländerna

- 1) Inom vilken bransch/område är ert företag verksam(t)?
- 2) Exporterar ni redan till Nederländerna eller funderar ni på att göra det?
- 3) Är någon av dessa faktorer bidragande varför export till just Nederländerna ligger i ert intresse?
 - a) Hemmamarknadens begränsade storlek
 - b) Kapacitetsöverskott
 - c) Tillväxtbehov
 - d) Stordriftsfördelar
 - e) Riskspridning
 - f) Konkurrens fördelar
 - g) Konkurrens på hemmamarknaden
 - h) Image
 - i) Övriga, vilka?
- 4) Har ni redan sökt någon information och/eller gjort marknadsundersökning angående Nederländerna? Var och hur?
- 5) Om ni inte redan verkar på den nederländska marknaden, inom vilken tidsperiod har ni tänkt utvidga verksamheten dit?
 - a) Inom 6 mån
 - b) Inom 6-12 mån
 - c) Inom 1-2 år
 - d) Efter mer än 2 år
 - e) Vet ej
- 6) Om ni redan verkar på den nederländska marknaden, hur länge har ni varit verksamma där?
 - a) Under 1 år
 - b) Över 1 år
 - c) Över 2 år
 - d) 5-10 år

e) Över 10 år

7) Hur ämnar ni verka/verkar ni på den nederländska marknaden? Genom

- a) Egen export direkt till kund
- b) Indirekt export
- c) Direkt export via representant i landet
- d) Egen representation (försäljningskontor/filial...)
- e) Licens
- f) Joint Venture el annat samarbete, vad?
- g) Eget dotterbolag (försäljnings bolag/tillverknings bolag)
- h) Vet ej/Annat, isf Vad?

8) Har ni behov/skulle ha haft nytta av hjälp och information inom följande områden med tanke på er utvidgning av verksamheten till Nederländerna?

- a) Allmän landsfakta
- b) Kultur o affärskultur
- c) Infrastruktur
- d) Ekonomi
- e) Investeringar
- f) Arbetsmarknad
- g) Handel o finansiering
- h) Lagstiftning
- i) Viktiga adresser
- j) Annat, vad?

9) Tror ni att en landsprofil med grundläggande information om Nederländerna skulle underlätta ert förarbete innan påbörjad export?

10) Vilka har hittills varit era viktigaste informationskällor?

- a) Exportcentraler
- b) Handelskammare o näringslivsorganisationer
- c) Andra finska exportföretag
- d) Banker
- e) Utställningar o mässor
- f) Tidskrifter o internet
- g) Konsulter
- h) Annat, vad?

11) Hur anser ni nederländerna vara som samarbetspartners?